

Иоанние Аллагъас загъир гъарурал ишал

«Иоанние Аллагъас загъир гъарурал ишал» — гъеб буго Библиялъул бичІчІизе захІматаб бутІа. Гъеб хъвараб заманги мухІканго лъалеб гъечІо — Гага-шагарго нильер эраялъул I Гасруялъул ахиралда яги II Гасруялъул авалалда хъван батилин тола. Гиса МасихІиде гъез иман лъун букІин сабабльун, гъеб заманаялда хадур лъугъун, христианазе, Гакъуба къолеб букІана. Гъединлъидал гъезие хЛажат букІана ракІбатизабиги гъенир кколел ругел лъгъа-бахъиназул балъгояб магІна загъирлъиги. Грек мацІалда гъаб тІехъалда цІар буго «Апокалипсис», ай инсаниятальул тарихалъул магІна сипатаздалъун бихъизаби. БатІи-батІиял сипатаздаса ва Гакъахун бициналдаса пайдаги босун, тІехъалда бихъизабулеб буго дуниялалда лъикІльялдаги квешльялдаги гъоркъоб бугеб къеркъей, Гадамазул мунағъал сабабльун тамихІалъе халкъалде рештІунеб балагъ-Газаб. Бицуунеб буго Гиса МасихI кІиабизеги дуниялалде вачІнегІан ва Аллагъас халкъалъе ахирисеб суд гъабизегІан иман лъураз хІехъезе кколел къварильабазул хЛакъалъульги.

1 бетІер

Гиса МасихІидалъун загъирлъарал ишал

¹ КватІичІого ккезе бугельул хЛакъалъуль жиндирго лагъзадерида лъзабизе Аллагъас Гиса МасихІидалъун загъир гъарурал ишазул бицуунеб буго гъаб тІехъалда. Гъесги гъел ишал, малаики витІун, жиндирго лагъ Иоанниеги загъир гъаруна. ² Иоанница нутІльи гъабула жиндаго бихъанциналъе — Аллагъасул рагІиялъе

Иоанние Аллагъас загыр гъарурал ишал 1

ва Масих^I Гисаца загыр гъабурабцинальеши. ³Гъардараал гурелдай Аллагъасдасан решт^Iараб гъеб калам раг^Iун ц^Iаларавги, гъельхъ генеккаралги, жидеца гъеб каламальул амруял т^Iурагазуралги. Гъаб т^Iехъалда бицунеб бугебшинааб лъугъине заман щолеб бугельхла!

Саламалъул раг^Iаби

⁴Асия улкаялда ругел иман лъуразул анкъабго жамаг^Iаталде Иоаннил рахъалдасан салам.

Жив х^Iакъав, абадияв, даймав Аллагъасул, гъесул тахалда цеве вугев анкъавго к^Iудияв малаикасул ⁵ва рит^Iухъав нут^Iгунги вугев, хваральусаги т^Iоцеве вахъунев дуниялальулго ханзабазул парчах^I Гиса Масих^Iил баркатги саламги лъеги нужеда.

Гъесие ниль рокъула, жиндириго биялдалъун ниль гъес нильер мунағаздаса рац^Iад гъаруна, ⁶жиндириго Инсул – Аллагъасул кашишзабильунги лъугъинарун, гъес ниль жиндириго парчах^I-льиялде рачана. Абадул абадияль даймлъаги гъесул х^Iал^Iолъиги къудратги! Амин.

⁷Гъале, нак^Iаздаги рек^Iун, вач^Iунев вуго гъев. Киназдаго вихъила гъев, гъесда хеч къазабурздагицин вихъила. Дуниялальул киналго халкъал гъесухъ г^Iодила. Гъедин бук^Iина. Амин.

⁸Дун Алипги Яги вугилан, Авалги Ахирги вугилан абулеб вуго Жив х^Iакъав, абадияв, даймав Аллагъас – Къудратав Бет^Iергъанас.

Падамил Лъимада релълъараф чи

⁹Дун вуго, Гисадехун цольун, нужеда цадахъ газаб-г^Iакъуба х^Iехъезе сабру бугев ва гъелдалъун Аллагъасул парчах^Iлъи насиблъизе бугев нужер вац Иоанн. Аллагъасул раг^Iи т^Iибит^Iизабуральхъ ва Гиса Масих^Iие нут^Iлъи гъабуральхъ тамих^Iалъе дун вит^Iана Патмос абулеб Чин^Iилльялде. ¹⁰Т^Iадег^Iанасул къояль* Илагъияб Рух^Iалъ асар гъабуна дие – мугъзада нахъсан ах^Iулеб раг^Iана: ¹¹«Дуда бихъулеб бугеб жо т^Iанчазда хъвай ва иман лъуразул анкъабго жамаг^Iаталде: Эфесалде, Смирнаялде, Пергамалде, Тиатирайлде, Сардисалде, Филадельфиялде ва Ладикеялде бит^Iе».

---

* 1:10 Иман лъуразул ағылу Аллагъасе гибадаталъе дандельулеб гъат^Iан къояль.

¹² Дун нахъехун вуссана, дида рагIулеb бугеб гъаракъ лъила-ли лъазе. Нахъехун вуссиндал, дида бихъана анкъго меседил чирахъ. ¹³ Гъел чирахъазул бакъуль вugoан Гладамил Лъимада ре-лъларав чи. Гъесда тIад букIана хIатIазде щвараб гIаба ва ка-рандасан борчун букIана меседил рачел. ¹⁴ Квас кинигин хъахIаб букIана гъесул ботIрол рас. Бералги щалъун кенчIолел рукIана. ¹⁵ Щадаб биунеб бугеб мазгаралда рельльун рукIана хIатIал. Лъадал кIудияб чвахелоялъул гIадинаb букIана гъаракъги. ¹⁶ Гье-сул кваранаб хъатикъ букIана анкъго цIва. Гъесул кIалдиса къватIибе бачIунеб рагIиги рельльунаан кIибалаб ва рекIараab хвалченалда. Къалъул гIужалда бакъ гIадин гвангъун букIана гъесул гъумерги.

¹⁷ Хварав чи гIадин, гъесул хIатIазда цeve гIодов ккана дун, гъесда бер чIараbgo. Кваранаб кверги дида тIад лъун, гъес абу-на: «Мун хIинкъуге. Дун тIоцевесевги ахирисевги вugo. ¹⁸ Дун чIагояв вugo. Хун вукIараav дун гъале абадул абадияльего чIаго-лъун вugo. Дихъ буго хвалилги хварал ругеб бакIалъулги кIул. ¹⁹ Дуда бихъизабурабшинаb – гъанже ккарабги ва хадуб ккезе бугебги – хъвай дуца. ²⁰ Дир кваранаб хъатикъ дуда бихъулеб анкъго цIаяльулги анкъго меседил чирахъалъулги бальголъи гъадинаb буго: анкъго цIва кcola иман лъуразул анкъабго жа-магIаталда вугев чапар, анкъго чирахъги кcola гъеб анкъабго жамагIат».

2 бетIер

Эфесалда ругел иман лъуразул агълуялде хутIаб

¹ Эфесалда ругел иман лъуразул агълуялде витIараav чапарасу-хъе хъвай: «Анкъго цIва кваранаб хъатикъ ккурас, анкъго месе-дил чирахъалда гъоркъосан хъвадулев вугес гъадин абулеб буго:

² Дида лъала дур ишалги, дур захIиматаб хIалтIиги, дур сабруги. Дида лъала нужедаго гъоркъоре квшаш гIадамал дуца риччала-ребльи. Дуца хIалбихъана жал чапарзаби ругилан абулезул (гъел дир чапарзаби гурелха!), ва дуда гъел гъерсихъаби ратана. ³ Ду-ца сабру гъабула, дир цIар сабаблъун гIемераб къо хIехъана дуца, амма гъель дур тату хvezabichIo.

⁴ Цо бадибчIайги бугебха дуе гъабизе. Доб цебе букIараab ро-къи дур рекIель хутIун гъечIo. ⁵ Гъединлъидал ракIалде щвезабе гIодове вортизегIан мун кинаб борхалъиялда вукIараавали. Тавбу

Иоанние Аллагъас загыр гъарурал ишал 2

гъабе дуца. Дол т҃оцере гъарулел рукIарап ишалги гъаре. Дуца гъедин гъабичIони, вачIун гъенивегун, бугеб бакIалдаса добегIан хъуршизабила дица дур чирахъ, – дуца тавбу гъабизегIан. ⁶Амма дуль цо лъикIльги буго – дуе рокъуларо николаитазул ишал, диеги гъел цIакъ рихарал руго.

⁷Гундул ругезда рагIизе биччанте иман лъуразул жамагIатазда Илагъияб РухIаль щибилан абулеб бугебали. Бергъарасе дица Аллагъасул алжаналъуб бугеб гъотIодаса пихъ къела».

Смирнаялда ругел иман лъуразул агълыялде химIаб

⁸Смирнаялда ругел иман лъуразул агълыялде витIарап чапара-сухъе хъвай: «Т҃оцевесес ва ахирисес, хун вукIун чIагольярас гъадин абулеб буго: ⁹Дида лъала дуе бугеб гIакъуба-къварильги, дур мискинльи-язихъльги, – хIакъикъаталда мун бечедав вугевха. Дида лъала Аллагъасул халкъин жидедаго абулезул мацI-ги бугътанги, – амма гъеб Аллагъасул халкъ гуро, илбисальул агълу буго. ¹⁰Дуца хIехъезе ккезе бугелдаса хIинкъуге мун. Гъале илбисаль, нужер хIалбихъизе, цо-цо чи туснахъалде рехила. АнцIго къояль букIина нуже гъеб къварильи. Холев вугониги, божи-иман рехун течIони, дуе шапакъатлъун абадияб гIумру къела дица.

¹¹Гундул ругезда рагIизе биччанте иман лъуразул жамагIатазда Илагъияб РухIаль щибилан абулеб бугебали. Бергъарасе кIи-абилеб хвалица щибго зарал гъабиларо».

Пергамалда ругел иман лъуразул агълыялде химIаб

¹²Пергамалда ругел иман лъуразул агълыялде витIарап чапара-сухъе хъвай: «КIибалаб ва рекIараб хвалчен бугес гъадин абулеб буго: ¹³Кинаб бакIалда мун вугевали лъала дида, илбисаль жин-дирго тах лъураб бакIалда вugo мун. Амма дир цIар цIакъ лъикI цIунуле буго дуца. Нужер гъенив – илбисальул чей бугеб ба-кIалда – дие нугIльи гъабурав, дир цIакъго божарав чи Антипа чIарап мехалдагицин, дида божун, дидаса инкар гъабичIо дуца.

¹⁴Дуе бадирчIаял гъарице кколел ишалги ругелха. Дуца ас-кIоре риччалел руго БилгIамил дин босарал гIадамал. Исраилил халкъ къосинабизе бокъун, гъев БилгIамицайин Балакида ма-льун букIарап гъересиаллагъзабазе гIоло къурбаналье кураб жо кваназе ва хъахIбалъи гъабизе. ¹⁵Дур гъенир руго николаита-зул дин ккурал гIадамалги. ¹⁶Гъединльидал тавбу гъабе. Тавбу

гъабич¹⁷они, кват¹⁸ич¹⁹ого дун духъе вач²⁰ина ва дирго к²¹алзул хвалчаца вагъила гъелгун.

¹⁷ Гундул ругезда раг²²изе биччанте иман лъуразул жамаг²³атаизда Илагъияб Рух²⁴иалъ щибилан абулеб бугебали. Бергъарасе балъгояб ниг²⁵имат къела дица, хъах²⁶иаб гамач²⁷ги къела. Гъеб ган-²⁸чида хъван бук²⁹уна, жиндие щварав чиясда гурони, лъиданиги лъалареб ц³⁰ияб ц³¹ар».

*Тиатираялда ругел иман лъуразул
агълюяде хут³²иаб*

¹⁸ Тиатираялда ругел иман лъуразул агълюяде вит³³иарав чапарасухъе хъвай: «Аллагъасул Васас – ц³⁴а Гадин берал кенч³⁵олел ругес ва ц³⁶иадаб биунеб мазгаралда рельльярал х³⁷иат³⁸иал ругес – гъадин абулеб буго: ¹⁹Дида лъала дур ишалги, рокъиги, бо-²⁰жи-иманги, т³⁹аг⁴⁰иат-г⁴¹ибадатги, дур сабруги, дол т⁴²оцере рук⁴³иа-⁴⁴раздаса дур ишал гъанже ц⁴⁵ик⁴⁶иун ругеллъиги лъала.

²⁰ Дуе бадибч⁴⁷ивай гъабизе жоги бугебха. Аллагъасул балъгольи загыр гъабизе лъалилан ч⁴⁸иарай Иезабел абулей Г⁴⁹аданалъ дир лагъзал гуккизе риччалел руго дуца. Хъах⁵⁰ибалъи гъабизе ва гъересиаллагъзабазе къурбаналъе къураб жо кваназе малъулеб буго гъель гъезда. ²¹ Тавбу гъабизе заман къун бук⁵¹ана дица гъель⁵²ие. Амма гъель⁵³ие бокъич⁵⁴о жиндирго хъубльи рехун тезе. ²² Балагъея, хъубал ишалги рехун тун, тавбу гъабизег⁵⁵иан, дица гъей унтул бусаде рехила, гъелда цадахъ къосун рук⁵⁶иараздеги балагъ рещт⁵⁷иинабила. ²³ Гъель⁵⁸ул лъималаздеги хвел т⁵⁹аде т⁶⁰амила дица. Гъемехалда киналго жамаг⁶¹атаизда лъала т⁶²ул-рак⁶³иалда бугебшинағицин бихъулев чи дун вук⁶⁴ин. Нужер щивасул ишазда рекъон къела дицаги щивав чиясе. ²⁴ Божи-имангун Тиатираялда хут⁶⁵иарал нужеца дозул дин босич⁶⁶о ва илбисалъул балъгольийилан доз абулеб жоялъулги х⁶⁷албихъич⁶⁸о. Нужер мугъзада ц⁶⁹ияб гъир баччизабиларо дица. ²⁵ Амма нужехъ бугебаб щулаго ккве, дун гъениве вач⁷⁰инег⁷¹иан.

²⁶ Дие Г⁷²оло ахиралде щвезег⁷³иан зах⁷⁴имат баччун бергъарасе дица къела халъязда т⁷⁵ад кверщел. ²⁷ Инсухъа дие кверщел щвараб Гадин, гъесухъеги щвела, маххул т⁷⁶илица цере къот⁷⁷иун, гъел рехъаде рачине ва, щаг⁷⁸ил хъуби кинигин, гъуризе кверщел. ²⁸ Ва дица гъесие къела рогъалил ц⁷⁹ива. ²⁹ Гундул ругезда раг⁸⁰изе биччанте иман лъуразул жамаг⁸¹атаизда Илагъияб Рух⁸²иалъ щибилан абулеб бугебали».

3 бетIер

Сардисалда ругел иман лъуразул агълуялде хитIаб

¹ Сардисалда ругел иман лъуразул агълуялде витIарав чапара-сухье хъвай: «Аллагъасул анкъго кIудияв малаик жинда аскIов вугес, жиндиҳъ анкъго цIаваги бугес гъадин абулеб буго: Дида лъала дур ишал. Дур раҳъаль абулеб буго мун чаго вугилан, ам-ма хун вугевха мун. ² Макъидаса вигъя ва дуль хвечIого хутIараб, амма кватIичIого хвезе бугебцинааб щулальизабе – дур ишал щвалде щваралтъун рихъулел гъечIо дир Аллагъасда. ³ Xасил, духъе щварабги ва дуда рагIарабги ракIалде щvezабе, гъеб цIуне ва кантIе. Мун вигъинчIони, цIогъор Гадин вачIина дун, ва ду-да лъазе гъечIо дун кида духъе вачIиневали.

⁴ Амма дур гъенив Сардисалда вуго ретIел хъубльизабичIев чанго чи, гъел дида цадахъ хъахIаб ратIилий хъвадизе руго, гъельтие мустахIикъал ругельтул. ⁵ Бергъаравги, гъелго Гадин, хъахIаб ратIилий вукIине вуго. Гумруялтул тIехъалдаса гъесул цIарги киданиги хъвагIаларо дица. Гъесул цIар рехксела дирго Инсудаги гъесул малаикзабаздаги цебе. ⁶ Гундул ругезда рагIизе биччанте иман лъуразул жамагIатазда Илагъияб РухIаль щи- билан абулеб бугебали».

*Филадельфиялда ругел иман лъуразул
агълуялде хитIаб*

⁷ Филадельфиялда ругел иман лъуразул агълуялде витIарав ча-парасухье хъвай: «Жив вацIадас, Жив хIакъас, Давуд парчча-хIасул кIул кодоб бугес (гъес ричIараб лъиданиги раҳазе кIола-ро, гъес раҳараб лъиданиги ричIизеги кIоларо) гъадин абулеб буго: ⁸ Дида лъала дур ишал. Балагъея, дица дуда цебе нуцIа ра-гъана, лъиданиги кIоларо гъеб къазе. ЗагIипав чи вукIаниги, дир рагIи цIунана дуца ва дир цIаралдаса инкарги гъабичIо. ⁹ Балагъея, дица духъе къела илбисальтул агълуялда гъоркъоса цо-ко чагIи. Гъез абула жал рутин Аллагъасул халкъ, (амма гъел Аллагъасул халкъ гуро, гъерсихъаби руго). РаҷIун дур хIатIазда цере накабазда чIезе тIамила дица гъел, ва гъебмехалда лъала гъезда мун дие вокъулевльи. ¹⁰ Сабру гъабейилан бугеб дир амру дуца цIунидал, дицаги цIунила мун, – ракъалда ругезул хIалби-хъизе тIолабго дунияллалде балагъальтул къо бачIараб мехалъ.

¹¹Дун кватIичIого вачIина. Дуе щвараб шапакъат вачIун лъицаниги бахъичIого хутIизе, духъго бугеб щулаго ккве. ¹²Бергъаравги дица гъавила дирго Аллагъасул кIалгIаяльул хIубильун. Гьев тIокIав киданиги гъениса къватIиве лъгуниаро. Дица гъеб хIобода хъвала дирго Аллагъасул цIар, дирго Аллагъасул шагъаралъул – дир Аллагъасдасан зодисан рештIине бугеб цIияб Иерусалимальул – цIар ва дирго цIияб цIарги. ¹³Гундул ругезда рагIизе биччанте иман лъуразул жамагIатазда Илагъияб РухIаль щибилан абулеб бугебали».

Лаодикеялда ругел иман лъуразул агълуялде хитIаб

¹⁴Лаодикеялда ругел иман лъуразул агълуялде витIарав чапара-сухъе хъвай: «Жинда божизе бегъулес, РитIухъав ва ХIакъав нутIас, Аллагъас бижанцинальул авалъун вугес гъадин абулеб бу-го: ¹⁵Дида лъала дур ишал. Дуль я бухIи гуро, я цIорой гуро. Дуль бухIиниги цIоройниги букIарабаниха! ¹⁶Хинлъи гурони, дуль я бухIи, я цIорой гъечIельул, дица мун дирго кIалдиса къватIиве тун рехила. ¹⁷Дуца абулеб буго мун бечедго вугин, цIакъго ресал-да вугин ва сундениги хIажальунги гъечIин. Дуда бичIчуле бъе-Чо мун талихI къосарав, хIакъирав, пакъирав, бецав ва ГицIав чи вукIин. ¹⁸Дица дуе Гакъу къела дихъа бичун босейин цIаяль бацIцIад гъабураб месед – мунго бечельизе; дихъа бичун босе-йин хъахIаб ретIел – дурго инжитаб ГицIльи бахчизе; дихъа да-руги бичун босейин – дурго бадиб баҳине. Гъемехалда канлъи бихъила дуда. ¹⁹Диего рокъулезда Гайибги ЧIала дица, тамихI-ги гъабула. Гъединлъидал дуца хIаракат бахъе ва тавбу гъабе.

²⁰Гъале нуцIихъе вачIун вugo дун, заруца бухулеб буго дица гъеб! Дир гъаракъ рагIун нуцIа рагъарасухъе гъоболлъухъ ина. Цинги цадахъ ГIодор ЧIун дунги гъевги квана-гъекъела!

²¹Дун бергъиндал дир Инсуца дунги жиндирго тахида тIад Го-дов Чезавурав Гадин, дицаги бергъарав дидаго аскIов дирго тахи-да ГIодов Чезавила. ²²Гундул ругезда рагIизе биччанте иман лъу-разул жамагIатазда Илагъияб РухIаль щибилан абулеб бугебали».

4 бетIер

Зобалазул тахги гъелда ГIодов чIаравги

¹Гъелдаса хадуб дун вала-гъалагъана. Гъале зобалазда буго рагъарааб нуцIа. Трубаяльул Гадаб кутакаб, доб дида кIаль-леб рагIараб гъаракъаль абуна: «Гъаниве тIаде ваха, дица дуда

бихьизабила хадуб щиб ккезе бугебали». ² Илагъияб РухІаль асар гъабун, гъебса¹атго дида цебе тІамуна гъадинаб сурат. Гъале дида цере руго зобалазул тахги гъелда гІодов чаравги. ³ Гіодов чІарасул гъумер гвангъун букІана яшмаялда ва сардисалда ре-лъльун, гъесул тахалда тІад чун букІана изумрудальулкъераб нур. ⁴ Гъеб тахалда сверунги букІана жеги къоло ункъо тах. Та-хазда гІодор чун рукІана къоло ункъо хІаким. Гъез ретІун бу-кІана хъахІаб ретІел, ботІорда букІана меседил таж. ⁵ Доб тахал-дасан пири пирхуле² букІана, кутакал гъаркъалги гъугъадиги рагІулеб букІана. Тахалда цебе рекІун букІана анкъого чирахъ – Аллагъасул анкъого кІудияв малаик. ⁶ Гъелда цебе бацІладаб цо-рол гІадинаб ралъад бугилан кколеб букІана.

Тахальуль ункъабго рахъалда букІана цереги нахъаги гІемерал берал ругеб ункъо рухІЧагольни. ⁷ ТІоцебесеб рухІЧагольни гъал-бацІалда рельльарааб букІана. КІиабилеб – оцода рельльарааб букІана. Лъабабилельул гъумер инсанасул гІадинаб букІана. Ун-къабилеб рельльун букІана боржун унеб цІудуда. ⁸ Гъеб ункъаб-го рухІЧагольяльул щибалда букІана анль-анль квarkъи; жа-нисанги къватІисанги гъел куркъбаздаги рукІана берал. Къаси-ги-къадги гъоркъоса къотІичІого гъез ахІулеб буго: «ВацІладав! БатІияв! Къудратав! ХІалкІолев БетІергъан Аллагъ! Жив хІакъав, абадияв ва даймав!»

⁹ Тахида гІодов чарасе, абадул абадияль чІагоясе гъел рухІЧагольбаз рецц гъабула, гъесул къудратальул бицуна, гъев кІодо гъавула. Гъебго заманалда ¹⁰ къоло ункъавго хІаким кІалагъоркъе речІЧула тахида гІодов чарасда цере ва абадул абадияль чІаго-ясе сужда гъабула. Тахалда цере жидерго тажалги лъун, гъез абу-ла: ¹¹ «Мун нижер БетІергъан Аллагъ, кинабго жо дуца бижидал, кинабго дуе бокъухъе бижун бугелъул, мун мустахІикъав вуго дуе рецц гъабизеги, къудратав ва хІалкІояв вугилан абизеги».

5 бетІер

Кагъатги КъегІерги

¹ Тахида гІодов чарасдаса кваранидехун дида бихъана кІиябго рахъалда хъвай-хъвагІай бугеб гурараб халатаб кагъат, анкъого мугъру чІван бугоан гъелда. ² Дида вихъана цо зорбаяв малаик, кІудияб гъаркъидальун гъес ахІулеб букІана: «ТІад чІвараб ан-къабго мугъруги тІезабун, гъаб кагъат рагъизе щив мустахІикъав

вугев?»³ Я зобалазда, я ракъалда, я ракъалда гъоркъ вугев цонигиясда кІвечІо, гъеб кагъат рагъун, гъелда щиб хъван бугебали хал гъабизе.⁴ Кагъат рагъун гъелда щиб хъван бугебали хал гъабизе мустахІикъав чи цониги ватичІелъул, дун г'емерав г'одана.⁵ Цо х'акимас дида абуна: «Г'одуге мун. Балагье, Ягъудал наслуялъул Давудил къибилалъул гъалбацI бергъана, гъединльидал гъелда кІола, анкъабго мугъруги т'езабун, кагъат рагъизе».

⁶ Ункъабго рухІчIагольяялыги х'акимзабазги сверун ккураб тахалда т'ад бугоан хъун букIараб г'адинааб чо КъегIер. Г'ельул букIана анкъого лъльярги анкъого берги. Г'ельул магIаги – Аллагъас т'олабго ракъалде витIарав анкъого к'удияв малаик.⁷ БачIун КъагIрица доб кагъат босана тахида г'одов ч'арасул кваранаб хъатикъя. ⁸ Доб ункъабго рухІчIагольиги къоло ункъавго х'акимги гъеб КъагIрида цере к'алагъоркъе скана ва щивасда кодоб букIана арфаги* къеккен гъабулеб маxIгъуинаб нахул ц'ураб меседил щурунги. (Г'ельул магIана – Аллагъасул халкъальул дугIа.) ⁹ Г'ез ц'ияб кечI ахIана: «Хъун букIиндад ва дурго бидухъ дуца щибаб наслуялъул, щибаб мацIалъул, щибаб халкъальул ва щибаб миллатальул г'адамал Аллагъасе ричун росидал, мун мустахІикъаб буго, босун гъеб кагътил мугъру т'езабизе. ¹⁰ Дуца г'ель парчахІльяялде рачана ва нильер Аллагъасул кашишабильунги лъгъинаруна. Г'ез ракъалда парчахІльи гъабила».

¹¹ Дун валагъана ва дида рагIана тахалда сверухъ ва рухІчIагольабаздаги х'акимзабаздаги сверухъ ругел г'емерал малаикзабазул гъаркъал. РикIкIун х'алкIоларелгIан г'емер рукIана г'ель. ¹² К'удияб гъаркъидалъун г'ез ахIулеб букIана: «Хъун букиараб гъаб КъегIер мустахІикъаб буго квершелги, бечельиги, г'акъулиги, къудратги, къадру-къиматги, реццги, баркатги насиблъизе!»

¹³ Зобалаздаги, ракъалдаги, ральдадаги ва гъезда жаниби рухI бугебциналь ахIулеб рагIана дида: «Тахида г'одов ч'арасе ва КъагIрие абадул абадияльго баркатги, къадру-къиматги, реццги, къудратги!» ¹⁴ Ункъабго рухІчIагольяяль «Амин» абуна. К'ала-гъоркъе речIчIун, х'акимзабаз сужда гъабуна.

---

* 5:8 Г'емерал ч'иваби ругеб музыкалияб алат.

6 бетIер

КъагIрица анлъго мугъру тIезабула

¹Дида бихъана КъагIрица доб анкъабго мугъуялъул цояб тIезабулеб. Доб ункъабго рухIагольиялъул цояль, цевегIан къан валагъеян, зоб гъутъалеб Гадинаб гъаракъ гъабуна. ²Дун валагъана. Гъале дида цебе буго хъахIаб чу. Гъелда рекIарасухъ чIорбутI буго. Гъесухъе таж къун букIана ва, бергъиналда ракIачарав чи кинигин, вачIунев вукIана гъев бергъенлти босизе.

³КъагIрица кIиабилеб мугъру тIезабуна. КIиабилеб рухIагольиялъги абуна цевегIан къан валагъеян.

⁴КъватIибе бачIана билбагIараб чу. Гъелда рекIарасе ихтияр къун букIана, Гадамал цоцаца ЧIвазаризельзун, гъаб ракъалдаса рекъель лъ угIизабизе. Гъесухъе къун букIана кIудияб хвалчен.

⁵КъагIрица лъабабилеб мугъру тIезабуна. Лъабабилеб рухIагольиялъги абуна цевегIан къан валагъеян. Дун валагъана. Гъале дида цебе буго ЧIегIераб чу. Гъелда рекIарасда кодор цIадираби руго. ⁶Доб ункъабго рухIагольабазда гъоркъосан цо гъаракъ рагIана дида: «Ролъул цо сахIалъул багъа – цо динар, пурчIинадул лъабго сахIалъул багъаги – цо динар. Зайтуналъул гъутIиги цIолбол гъабуги къотIуге».

⁷КъагIрица ункъабилеб мугъру тIезабуна. Ункъабилеб рухIагольиялъги абуна цевегIангы къан валагъеян. ⁸Дун валагъана. Гъале дида цебе буго канчIгIурчинаб чу. Гъелда рекIарасда цIар буго Хвел. Гъелдаго хадуб цун бачIунеб буго ЖужахI. Хвалчадалъун, ракъудалъун, вабаалдадалъун ва ракъалда ругел жанавараздалъунги Гадамал хвезаризе, гъаб тIолабго ракъалъул ункъил бутIаялда тIад кверщел къун буго гъеб кIияльего.

⁹КъагIрица щуабилеб мугъру тIезабуна. Къурбан хъолеб ба-кIалда гъоркъ дида риҳъана Аллагъасул рагIи сабаблъун ва жи-деца гъабураб нугIлти сабаблъунги чIваразул рухIал. ¹⁰Кутакаб гъаракъалдадалъун гъез ахIулеб букIана: «ХIакъав ва Мукъадасав БетIергъан, кидалъагIанха гъаб ракъалда ругел Гадамал дуца та-михI гъабичIого ва нижер бидухъ къисас босичIого тун ругел?» ¹¹Гъезул щивасе къун букIана хъахIаб ретIел ва гъезда абулебги букIана нуж цодагъаб мехаль Чайин, – нужко Гадин ЧIвазе ру-гел нужер гъалмагъабиги вацалги тIаде журан, гIураб къадар ккезегIан Чайин.

¹² КъагIрица анльабилеб мутърги тIезабуна. Кутакалда ракъ ба-
гъарана. Бакъги чIегIерльана, чIегIераб сугъур гIадин; рещальараб
моцIги би гIадин багIарльана. ¹³Хасел тIаде щvezегIан гъотIодаго
хутIарал инжирил кутакаб гъороца рортизарулел гIадин, цIавиги
ракъалде рортун рагIана. ¹⁴Кагътил тIамач гIадин, зобалги сукIун
ана. Киналго мугIрузги чIинкIилльабазги жидерго бакI хисана.

¹⁵ Ракъалда ругел парчахI заби, чIахIиял хIакимзаби, рагъул
церехъаби, бечедал гIадамал, къо-асс бугел чагIи, киналго лагъ-
зал ва уздензабиги мугIрузул нохъазда ва къурабаль рахчана.
¹⁶ МугIуздаги къурабаздаги абулеб букIана гъез, жидеда тIаде
рортун рагIун, жал рагчейин тахида чIарасул бераздасаги КъагI-
рил цидадасаги. ¹⁷«Гъезул цидал кIудияб къо тIаде щун буго!
Лъида гъеб хIехъезе кIолеб!»

7 бетIер

Нусиялда кIикъоялда ункъазарго чи

¹ Гъелдаса хадуб дида вихъана дуниялалъул ункъабго бокI-
ниль чIарав ункъо малаик. Я ракъалде, я ральдаде, яги цониги
гъветI-хералде пуйзе биччачIого, гъез ккун чIезабун букIана ду-
ниялалъул ункъо гъури. ²Цоги малаик вихъана дида бакъбаккул
рахъалдасан ваккун вачIунев. ХIакъав Аллагъасул мугъру букIа-
на гъесухъ. Ракъальги ральдаеги зарал гъабизе изну къурав ун-
къо малаикасде кутакаб гъаракъалдальун ахIана гъес: ³«Нижеца
нильер Аллагъасул лагъ задерил надалда мугъру чIавазегIан, я ра-
къалье, я ральдае, яги гъветI-хералье зарал гъабуге нужеца».
⁴Дида рагIана Исаилил киналго наслабаздасан нусиялда кIи-
къоялда ункъазарго чиясда мугъру чIван бугин абулеб:

⁵ Ягъудал наслуялдаса мугъру чIваразул анцIила кIиазарго
чи вуго,

Рубенил наслуялдасаги – анцIила кIиазарго чи,
Гадил наслуялдасаги – анцIила кIиазарго чи,
⁶Ашерил наслуялдасаги – анцIила кIиазарго чи,
Нафталил наслуялдасаги – анцIила кIиазарго чи,
Менашил наслуялдасаги – анцIила кIиазарго чи,
⁷ШимгIонил наслуялдасаги – анцIила кIиазарго чи,
Левийил наслуялдасаги – анцIила кIиазарго чи,
Иссахарил наслуялдасаги – анцIила кIиазарго чи,
⁸Зебулонил наслуялдасаги – анцIила кIиазарго чи,

Иоанние Аллагъас загъир гъарурал ишал 7, 8

Юсупил наслуялдасаги – анцила кИиазарго чи ва
Буняминил наслуялдасаги анцила кИиазарго чи вugo мугъру
чIваразда гъоркъов.

ХъахIал гIабаби ретIарал гIадамазул руккел

⁹ Нахъеги валагъана дун. Гъале щибаб миллаталъул, наслуялъул, халкъальул ва мацIалъул гIадамаздасан лъугъараб, лъиданиги рикIкIун хIалкIолареб руккел чун буго тахида ва КъагIрида цебе. Киназго ретIун руго хъахIал гIабаби ва хъатикъ ккун руго чамасдакил гъотIол гIаркъалаби. ¹⁰ Кутакаб гъаракъалдальун ахIулеб буго гъез: «Тахида Подов чIарав нижер Аллагъасухъ ва КъагIрихъ буго хвасарль!»

¹¹ Киналго малаикзаби чун рукIана тахалдаги, хIакимзабаздаги ва доб ункъабго рухIагольиялдаги сверухъ. Тахалда цере кIалагъоркъе речIун, гъез Аллагъасе сужда гъабулеб букIана. ¹² Абулебги букIана гъез: «Амин! Нижер Аллагъасухъ буго абадул абадияль баркатги, реццги, гIакъилъиги, кIодольиги, къадру-къиматги, къудратги, хIалкIольиги! Амин!»

¹³ Дидехун вуссун цо хIакимас гъикъана: «Гъал хъахIал гIабаби ретIарал гIадамал щал кколел ва киса рачIарал чагIи гъел?»

¹⁴ Дица гъесда абуна: «Дуда лъалаха, бетIерчIахъад!» – ан.

Гъес дида абуна: «Гъел рачIун руго кIудияб гIазаб-гIакъубаялдаса. КъагIрил бияль чурун хадуб хъахIльана гъезул гIабаби.

¹⁵ Гъединльидалин гъел Аллагъасул тахалда цере ругел ва къасиги-къадги гъесул кIалгIаяльуб гъесие тIагIат-гIибадатги гъабулеб бугеб. Тахида чIарас жиндирго чодрокъе рачина гъел. ¹⁶ Гъел тIокIал киданиги ракъиларо, къечеларо, бакъул бухIиги гъезие букIинаро, багIари-гъелегъинги гъезда хъваларо. ¹⁷ Тахил бакъуль бугеб КъегIер гъезул вехъльтун лъугъунельулха. Гъель рачина гъел маулхIаятальул ищухъе, Аллагъас гъезул бадиса щибаб магIил гороги бацIица».

8 бетIер

Анкъабилеб мугъру

¹ КъагIрица анкъабилеб мугъру тIезабуна. Башдаб сагIат гIанасеб заманалда зодиб сихIкъотIи лъугъана.

² Дида вихъана Аллагъасда цeve чIарав анкъго малаик. Гъезул щивасухъе пуйзе къун букIана цо-цо ссур.

³ ВачIун къурбан хъолеб бакIалда цeve къеккен гъабизе, меседил щурунги хъатикъ, ккун эхетана цоги малаик. Гемераб maxI-гъуинаб нах къун букIана гъесухъе, – кинабго Аллагъасул хал-къаль дугIаги гъабун, тахида цебе къурбан тIад хъолеб меседил къаниде тIун, къеккен гъабизе. ⁴ Малаикас бачIараб гъеб нахул лъугъараб цIий, Аллагъасул халкъальул дугIадул гъаракъгун цадаҳь, гъев разильзи зодибе ана. ⁵ Къеккен гъабулеб щурунги кодобе босун, къурбан тIад хъолеб доб къанидаса цIадул цIе-забуна малаикас гъеб, цинги ракъалде хъвагIун балагъизабуна. Гъебмехалда зобал гъугъадана, гъаркъал рахъана, пири пирхана ва ракъ бағъарана.

Анкъго малаикас ссуралъубе пула

⁶ Анкъго ссур кодоб бугев анкъавго малаик ссуралъубе пуйзе къачIан чIана.

⁷ Ва тIоцевесев малаикас ссуралъубе пуна, ва горо-цIер бана, ва бигун жубараб цIаги бачIана ракъалде. Ракъальул лъабил бутIа бухIана гъель, гъутIбузул лъабил бутIаги бухIана ва кинабго гIурчинхерги бухIана.

⁸ Ва кIиабилев малаикас ссуралъубе пуна, ва цIа рекIараб кIудияб мегIер гIадаб жо ралъдалъе бортун бачIана. Ва ралъдал лъабил бутIа биялде сверана. ⁹ Ва ралъдал рухIчIагольбазул лъабил бутIа хвана, гумузул лъабил бутIаги шущан ана.

¹⁰ Ва лъабабилев малаикас ссуралъубе пуна, ва зодисан бортун бачIана цIа рекIараб сунтур гIадинааб кIудияб цIва. Гъеб тIаде бортана гIоразул лъабил бутIаялде ва лъадал ищаздеги. ¹¹ Гъеб цIваялда цIар букIана «КъогIаб хер». Ва лъадал лъабил бутIа гъеб хер гIадин къогIльана, ва къогIаб лъим гъекъон гIемерав чи хвана.

¹² Ва ункъабилев малаикас ссуралъубе пуна – гъаргъадулаго ссун ана бакъул лъабил бутIа, ва моцIрол лъабил бутIа, ва цIаваззул лъабил бутIа – кинабго канлъул лъабил бутIа. Къоялъул лъабил бутIа бецIльун хутIана, гъединго сардил лъабил бутIаги бецIльун хутIана.

¹³ Дун валагъана, ва дида рагIана зоб бакъульян боржун унеб цо цIудуца кутакаб гъаракъалдалъун гъадин ахIулеб: «Вай, вай, вай, жеги ссуралъубе пуйчIев лъабго малаикас ссуралъубе пураб мехалда, гъаб ракъалда ругезде бачIине бугеб балагъха!»

9 бетIер

¹ Ва щуабилев малаикас ссуральубе пуна, ва дида бихъана цо цІва зодиса ракъалде бортулеб. Гъельхъе күн букІана тІину гъечІеб кІкІалахъе нух бугеб гъуяльул нуцІил кІул. ² Ва гъеб цІваяль ричІана нуцІа. Ва кІудияб корохъа гІадинаб кІкІуй ба-Чана гъуяльуса къватІибе. Ва гъеб кІкІуяль бакъги гъаваги беңІильзабуна. ³ Ва кІкІуялда гъорльян ракъалде бачІана ракъул гарцІазул кІудияб бо. Гъаб ракъалда ругел ичІкІала гІадин хечизе ихтияр күн букІана гъезие. ⁴ Ва гъезда лъзабун букІана, Аллагъасул мутъру надалда гъечІел гІадамазе гурони, я ракъалда бижараб харие, я кинаб букІаниги гІурччинлъиялье, я кинаб бу-кІаниги гъотІое зарал гъабугеян. ⁵ Гъел гарцІазе ихтияр күн букІана гъел гІадамал чІвачІого тун, щуго моцІаль гъезие гІа-заб-гІакъуба гъабизе. ИчІкІалахъе хеч къазабидал инсанасе лъу-гъунеб гІадина гІазаб-гІакъуба букІана гъеб. ⁶ Гъел къоязда гІадамал жидеего хвел балагъизе лъугъина, амма гъезда гъеб ба-тиларо. Хвезе бокъун рукІина гъел, амма хвел гъездаса лътила.

⁷ Рагъье къачІарал чуязда рельхъун рукІана гъел гарцІал. Меседил тажазда рельхъарал жалти рукІана гъезул бутІрузда. Гъе-зул гъурмал инсанасулалда рељытъарал рукІана. ⁸ Руччабазул гІа-динал расги букІана гъезул, гъалбацІальул гІадинал гажалги рукІана. ⁹ Маххул гІадинал къолдабиги рукІана гъезда тІад, гъезул куркъазул гъаракъги рељытъунаан рагъде гІедегІун унел гІемерал чолгъаказул гъаракъалда. ¹⁰ ИчІкІалахъе гІадинал рачІиги букІана гарцІил, гъеб рачІалласан хечги къазабулаан гъель. Гъел жи-дерго рачІаз гІадамазе щуго моцІаль зарал гъабизе ихтияр күн букІана гъезухъе. ¹¹ Гъезул парчахІльун букІана гъеб кІкІалахъе шайтІан; жугъутІ мацІалда гъелда цІар буго Абаддон, грек ма-цІалда – Аполлион («Хвел босун бачІунеб»).

¹² Цо балагъ тІаса ана. Гъале гъелдаго хадуб цун бачІунеб буго жеги кІиго балагъ.

¹³ Ва анлъабилев малаикас ссуральубе пуна, ва дида рагІана тахида цебе къурбан тІад хъолеб меседил къанил ункъабго бокІ-ниль рекъезабураб ункъо лъльтаралъул гъаракъ. ¹⁴ Ссур кодоб ккурав анлъабилев малаикасда гъеб гъаракъаль абулеб букІана: «КІудияб Пурат гІурул рагІалда бухъун бугеб ункъо жен бичун биччай». ¹⁵ Ва гІадамазул лъабил бутІа хvezабизе гъел риччалеб заман – сагІат, къо, моцІ ва лъагІел – тІаде щvezегІан чІезабун

букIараб гъеб ункъабго жен бичун биччана. ¹⁶ Ва дида бицана анцIазарго кIиго нухаль анцIазариль къабурабгIан къадаралда рекIаралги ругин гъезул бодулъ.

¹⁷ Гъедин балъголъи загъирлъун дида рихъана чуялги чуязда рекIарал рагъухъабиги. Гъезда рукIана цIабагIараб, бецIхъахIилабва чIабтIил гIадинааб тIогыилаб къеральул къолдаби. ГъалбацIа-лъулазда рельтъарал рукIана гъел чуязул бутIрул. Ва гъезул кIал-дисан бурулеб букIана цIаги, кIкIуйги, чIабатIги. ¹⁸ Гъеб лъа-бабго балагъ рещтIиналь – гъезул кIалдисан бурулеб цIадуцаги, кIкIуйдуцаги, чIабтIицаги – гIадамазул лъабил бутIа гъурана. ¹⁹ Гъел чуязул къуват лъун букIана гъезул кIалдиби рачIалда-ги, гъезул рачIалги рукIиндалха загъруял борхъал гIадинал. Гъез хIанчIиялдальун кклоан гIадамазе зарап.

²⁰ Жидеца гъабурабщиналда – жундузе гIибадат гъабиялда, ва меседил, гIарцул, мазгарул, ганчIил, цIулал гъарурал, жидеда я щибниги бихъуларел, я щибниги рагIуларел, я хъвадизе кIола-рел гъересиаллагъзабазе гIибадат гъабиялда – рекIекъльчиIo гъел балагъал рещтIиндал хвечIого хутIарал цогидал гIадамал, ва кингоги тавбу гъабичIо гъез. ²¹ Я жидеца гIадамал чIаялда, я сихIру гъабиялда, я хъахIбалъи гъабиялда, яги цIогъ гъабиялда рекIекъльчиIo гъел, тавбуги гъабичIо гъез.

10 бетIер

Малаикасухъ букIараб гъитIинабго тIехъ

¹ Цинги дида вихъана цогидав цIакъ кутакав малаик зобалазда-сан рещтIунев; накIкIал рукIана гъесда тIад жемун, ботIрода тIад нурги чIун букIана, гъумер букIана бакъ гIадинааб, бохдул рукIана цIадул хIубал гIадинал. ² Гъес рагъун хъатикъ ккун букIана гъитIинабго тIехъ. Кваранаб бох гъес ральдада лъуна, квегIаб бох ракъдада лъуна. ³ ГъалбацIа-лъул гъулгъулиялда рельтъараб кутакаб гъаракъалдальун ахIдезе лъугъана гъев. Гъев ахIдолеб мехалда рагIана анкъго нухалда зоб гъугъараб гIадинааб гъаракъ. ⁴ Анкъго нухалда зоб гъугъараб гIадинааб гъаракъ рагIидал, гъеб хъвазейилан лъугъана дун. Амма зодисан ахIулеб рагIана: «Анкъ-го нухалда зоб гъугъаялдальун дуда бицараб жо балъго те, гъеб хъваге дуца».

⁵ Ва ральдадаги ракъдадаги чIун дида вихъарав малаикас жин-дирго кваранаб квер зодобехун битIана. ⁶ Жив абадияв-даймасул,

зобалги гъениб бугебшинабги, ракыги гъениб бугебшинабги, ральадги гъениб бугебшинабги жинца бижарасул цIар рехсон гьев гъедана кватIичIого лъугIизе бугилан.⁷ Анкъабилев маликги ссуралъубе пуйзе лъугъина. Гъеб къояль лъугъина Аллагъас жиндирго лагъадерида — аварагзабазда Рохалил хабар бицун лъазабун букIараф балъгояб иш.

⁸ Зодисан дида рагIун букIараф гъаракъ гъанжеги дидехун кIа-льана: «Ральдадаги ракъдадаги чIарав малаикас рагъун хъатикъ ккураб доб тIехъ босизе а», — ян.

⁹ Малаикасда аскIове ун, лица гъесда абуна гъеб гъитIинаб тIехъ дихъе къейилан. Гъес дида абуна: «Босун кванай гъеб. Дурchoхъониб гъеб къогIтъила,amma дур кIалдиб гъеб гъоцIогIанги гъуинаб букIина»¹⁰ Малаикасда кодоса босун, кванана гъеб гъитIинаб тIехъ. Дир кIалдиб гъеб гъоцIогIанги гъуинаб букIана,amma choхъониб гъеб къогIтъана.¹¹ Цинги дида абуна: «Гемерал халкъазе, миллатазе, мацIазе ва парччахIзабазе хадубккун щиб лъугъине бугебали нахъе-нахъеги бицине ккезе буго дуца».

11 бетIер

KIиго нугI

¹ Пансаялда рельльяраб тIилги дихъе къун, абуна: «Вахъа, ду-ца борце Аллагъасул кIалгIаги къурбан хъолеб бакIги, чан чияс гъениб гIибадат гъабурабалиги рикIкIе. ² Аллагъасул кIалгIаялда сверун бугеб азбар дуца къватIиб те, гъеб борцунге, цогидал халкъазе къун бугин гъеб. Гъез гъаб хирияб шагъар кIикъоялда кIиго моцIалъ мерхъина. ³ Дир кIиго нугIасе халкIольи къела лица, сугъуралъул ретIелги ретIун, гъез азаралда кIинусиялда лъабкъого къояль Аллагъасул рагIи халкъалда лъазабизе». ⁴ Гъел чагIи кcola кIиго зайдуналъул гъветIтъунги ва зоб-ракъалъул Бе-тIергъанасда цебе бугеб кIиго чирахъльунги. ⁵ Гъезие зарал-зиян гъабизе ракIалде ккарав чиясде гъезул кIалдисан цIа бурун ба-Чина ва гъеб цIадуца рухIила гъезул тушбаби. Гъеле гъедин хве-зе вуго гъезие зарал-зиян гъабизе ракIалде кканцинав чи. ⁶ Гъев кIиясдаго кIвезе буго Аллагъасул рагIи гъез халкъалда лъазабу-леб заманалда цIад бачIого букIиналье зобал къазе. Лъадада тIадги ихтияр къун буго гъезухъе — гъеб биялле сверизабизе; гъединго ихтияр къун буго гъезие бокъанцинахъе ракъалда ба-лагъалъул цIал къабизе. ⁷ Гъев кIиявго нугIас Аллагъасул рагIи

халкъалда лъазабун бахъараб мехалда, тIину гъечIеб кIикалахъан тIаде бачIунеб жанавар гъезда данде багъила; гъель гъел къезарила ва чIала. ⁸ Содомлъунги Мисрилъунги лъугъарабльун рикIине бегъулеб гъеб кIудияб шагъаралъул къватIазде рехун хутIила гъезул жаназаби. Гъеб шагъаралдайн гъезул ТIадегIанав хъанчида вигъун вукIарав. ⁹ Лъабгогун башдаб сордо-къояль гъезул жаназабазухъ ралагъун рукIина батIи-батIиял халкъазул, наслабазул, мацIазул ва миллатазул цо-цио Гадамал, ва гъез гъел жаназаби хабаль лъезе риччазе гъечIо. ¹⁰ Ракъалда ругелал гъелдаса разильила, гъез цоцазе рохел гъабила, цоцазе сайгъатал ритIила, щайгурелъул гъев кIиявго аварагас ракъалда ругелазе Газаб къолеб букIиндал.

¹¹ Лъабгогун башдаб сордо-къо индал, Аллагъасдасан чагольи-яльул рухI лъугъана гъев кIиясульего. ТIаде рорхун рагIун, ра-хъун чIана гъел, ва гъезухъ ралагъун рукIаразул рекIелье кутакаб хIинкъи лъугъана. ¹² Зодосан кутакаб гъаракъаль гъадин ахIулеб рагIана гъев кIиясдаго. «Гъанире тIаде раха!» Жидерго тушбаби-ги хадур ралагъун, накIуда гъорльян зодире рачун ана гъел.

¹³ ГъебсагIатто кутакалда ракъ багъарана. Шагъаральул анцIил бутIа щущан ана, ракъ багъариялдальун хвана анкъазарго чи; Чаго хутIаразги, кутакалда хIинкъун, зобалазул Аллагъасе рецц гъабулеб букIана.

¹⁴ КIиабилеб балагъ тIаса ана, гъале кватIичIого тIаде щолеб буго лъабабилеб балагъ.

Анкъабилев малаикасги ссуралъубе пула

¹⁵ Ва анкъабилев малаикас ссуралъубе пуна; ва зобалазда кутакал гъаркаль рахъана, гъадин абулеб букIана гъез: «Нильер БетIергъа-нас ва гъесул МасихIица дунияллдаго парччахIлы гъабулеб буго гъанже. МасихIица парччахIлы гъабила абадул абадияльго».

¹⁶ Ва Аллагъасда цeve жидерго тахазда Годов Чараев къоло ун-къавго хIакимас, кIалағъоркье речIЧIун, Аллагъасе сужда гъабу-на. ¹⁷ Гъез абулеб букIана: «ХIакъав, абадияв ва къудратав Бе-тIергъан, дуе рецц, душа дурго кIудияб хIалкIольи бихъизабидал ва парччахIлы гъабулеб бугельул. ¹⁸ Халкъазул дуде ццин ба-хъиндал, дурги ццин гъалагълана. Хваразеги суд гъабизе заман щун буго: дур лагъзадерие – аварагзабазе ва киналго дур цIара-льукъа хIинкъулезе – гIисиназеги чIахIиязеги – кириги хъвазе, ракъалде балагъ бачIинабуразде балагъги рештIинабизе».

¹⁹ Гъебмехалда зобалазда бугеб Аллагъасул кІалгІа загырлъана ва гъениб жаниб бихъуле букиана къотИияльул гъамас*. Ва пири пирхизе лъугъана, хъуй бахъана, зоб гъугъадана, ракъ багъарана ва ракъалде гІемераб горо-цІер бана.

12 бетІер

ЧүжусгІаданги аздагъоги

¹ Ва зобалазда загырлъана кІудияб гІаламат – бакъ тІад ре-тІарай, моцІ хіатІикъ бугей ЧүжугІадан. Гъельул ботІРОда бу-кІана анцІила кІиго цІвайл таж. ²Лымаде йигей гъей, хіара-чІаяльул унти захІмальун, ахІдолей йикІана. ³Цоги гІаламат загырлъана зодиб. Гъале анкъго бетІерги бугеб, анцІго лъльяр-ги бугеб цІакъго кІудияб багІараб аздагъо, гъельул бутІрузда бу-кІана анкъго таж. ⁴РачI хъвагІун, гъель цІвабзазул лъабил бутІа зодиса ракъалде гъинабуна. Гъабурабго лъимер къулчІизе къа-Чан, лъимер гъабулей йигей гъей гІадамалда цебе Чана доб аздагъо. ⁵ Ва гъельие гъавуна маххул тІилица киналго халкъал жинца рехъаде рачине ругев вас. Гъельул гъеб лъимер Аллагъа-сухъе босун ана, гъесул тахида цебе лъезе. ⁶Гъей гІаданги Ги-цІаб авлахъалде лъутун ана. Гъениб гъельие къачІан букиараб бакІалда Аллагъас гъельул тІалаб гъабила азаралда кІинусиялда лъабкъого къояль.

⁷ Ва зобалазда рагъ кканы – МикагІил ва гъесие мутІигІал ма-лаикзаби аздагъоялда данде рагъулел рукІана, аздагъо ва гъельие мутІигІал жундул дозда данде рагъулел рукІана. ⁸Амма гъел бер-гъинчІо, зобалазда тІокІаль бакІцин хутІичІо гъезие. ⁹ Ва Илби-силанги Шайтаниланги цІар лъураб, жинца тІолабго дуниял къосинабуле бКІудияб аздагъо – некІсияб борохъ ракъалде реха-на ва гъельие мутІигІал жундулги рехана гъелдаго цадахъ.

¹⁰ Дида рагІана зодиб цо кутакаб гъаракъаль абулеб: «Гъанже бачІана нильер Аллагъасдасан хвасарлыги, ихтиярги, парччахІ-лъиги ва гъесул МасихІил ихтиярги, щайтурельул иман лъуразде гІайиб гІунтІизабураб тушман зобалаздаса гІодобе рехун бугельул; къасиги-къадги Аллагъасда цебе гъезде гІайиб гІунтІизабулаан

---

* ^{11:19} Муса аварагасул бихъизабиялда рекъон, некІсиял жутъутІаз, цо ба-кІалдаса цогидалде гочунаго, цадахъ босулаан Аллагъасдасан кумекалъул гІаламатльун рикІкІунеб гъамас. Гъелда абулаан КъотИияльул гъамасилан.

гъель. ¹¹ Гъеб аздагъоялдаса гъел бергъана КъагІрил биялдалъунги ва жидерго нугІльияльул рагІудальунги, щайгурельул холел ругониги, гъел жидерго г'умруялда барахщинчІельул. ¹² Гъединлъидал, зобал ва зобалазда ругелщиналги, нужеца рохел гъабе! Амма, ракъги ралъадги, нужедени балагъ бачІина, – жиндие дагъаб заман хутІун букІнги лъян, Гасиго щцин баҳъун, илбис нужехъе рештІун бугельул».

¹³ Жиб ракъалде рехараблъи лъайдал, дов вас гъавурай чIужу-Гаданалда хадуб лъугъана гъеб. ¹⁴ КIудияб цIудул кIиго кварткъи къун букІана гъей Гаданалъе, ГицІаб авлахъалда гъельие къа-Чан букІарааб ва аздагъояльухъе Ѣолареб бакІалде йоржине. Гъениб гъельул тIалаб гъабила лъабго сональги анльго моцІальги. ¹⁵ Аздагъояль жиндирго кIалдисан гъелда хадуб гIор Гадин лъим чвахизабуна, гъеб гIуруца гъей йосун инародайилан. ¹⁶ Амма ракъаль гъельие квербакъана; жиндирго кIал рагъун, ракъаль жанибе къулЧана аздагъояль кIалдисан лагIун букІарааб гIор. ¹⁷ Ва гъеб аздагъояльул кутакалда щцин баҳъана гъей чIужу-Гаданалда. Ва Аллагъасул амруялги тIуразарулен ва Гисал хIакъальуль жидеца нугІльиги гъабулен Гадамазда – дой Гаданалъул наслуялдасан хутІарал чагІазда – данде багъизе ана гъеб.

Ва гъеб аздагъо ралъдал рагІалда Чана.

13 бетIер

Ралъдалъа къватIибе лъугъун бачІарааб жанавар

¹ Дида бихъана ралъдалъа къватIибе лъугъун бачІунеб жанавар. Гъельул букІана анцIго лъльярги анкъого бетIерги. Гъельул лъльур-дудза тIад букІана анцIго таж. БутIрузда хъван рукІана Аллагъас-дехун Гасильти бихъизабулен цIарал. ² Гъеб дида бихъарааб жанавар цIиркъалда релълараб букІана; цидул Гадинал квачІалги рукІана гъельул, гъалбацІальул Гадинаб кIалги букІана. Аздагъояль гъельие къун букІана жиндирго къуватги, жиндирго тахги ва бокъарааб гъабизе ихтиярги. ³ Жанаваралъул цо бетIералда хвалил ругъун бугилан кколеб букІана, амма гъеб хвалил ругъун сахътана. Ва тIолабго дуниял хIайранлъун букІана гъеб жанаваралъухъ балагъун. ⁴ Гадамаз аздагъоялье сужда гъабулен букІана, гъель гъеб жанаваралъе хIалкIолти къедал. Жанаваралъе суждаги гъабун, гъез абuleб букІана: «Гъаб жанаваралда релълараб щибниги гъечIогури ракъалда! Гъабгун вагъизе лъида кIолеб?»

⁵ Аллагъасда дандечIарал ва чIухIарал рагIаби абизе кIалги къун букIана гъельие ва кIикъоялда кIиго моцIаль бокъараб гъабизе ихтиярги къун букIана. ⁶ Аллагъасул цIарги, гьев чIараб бакIги ва зобалазда ругелалги инжит-хIакъир гъарун, гIасиял жал рицине кIал ричIана гъель. ⁷ Гъельие хIалкIолъи къун бу-кIана Аллагъасул халкъалда dane багъизе ва гъел къезаризе. Киналго наслабазда, халкъазда, мацIазда ва миллатазда тIад хIалкIолъи къун букIана гъельие. ⁸ Хъун букIараф КъагIрихъ бугеб гIумруялъул тIехъалда дуниял бижараб мехалдаго жидер цIарал хъван рукIинчIел гIадамалги руго гъаб ракъалда. Гъез киназ-го сужда гъабила жанаваралъе.

⁹ ГIундул ругезда рагIизе биччанте: ¹⁰ «Асирльуде ккезе хъван бу-гев чи асирльуде ккечIого хутIуларо. Хвалчаца чIван хвезе хъван бугев чи хвалчаца чIван хвечIого хутIуларо».

Аллагъасул халкъалъул сабруги божи-иманги букIине кколеб-лъи бичIуле буго гъел рагIабаздасан.

Ракъалдаса къватIибе лъугъун бачIараф жанавар

¹¹ Дида цоги жанавар бихъана ракъалдаса къватIибе лъугъун бачIунеб. КъагIрил гIадаб кIиго лъльар букIана гъельул,amma аздагъо гIадин кIалъалеб букIана. ¹² Доб тIоцебесеб жанаваралда аскIоб бугеб мехалъ, гъельухъги букIана долъулго гIадаб хIал-кIолъи; тIолабго дуниялти дунияллалда тIад ругелшиналги гъель тIамулел рукIана жиндир бетIералда букIараф хвалил ругъун сахльараф доб тIоцебесеб жанаваралъе сужда гъабизе. ¹³ Гъель чIахIиял ва хIикматал мугIжизатал рихъизаруна, гIадамазда бихъун, зодисан ракъалде цIагицин бачIана. ¹⁴ Доб жанавар бугеб бакIалда мугIжизаталги рихъизарун, ракъалда ругелшинал гу-кулел рукIана. Гъель гъезие амру гъабулеб букIана, хвалчадул ругъун лъуниги чIаго хутIараф тIоцебесеб жанаваралъул сурат гъабеян. ¹⁵ Гъельие хIалкIолъи къун букIана тIоцебесеб жанаваралъул сураталда рухI лъезабизе, хIатта гъелда кIал-мацI бижизабизегицин. ХIалкIолъи къун букIана гъеб сураталъе сужда гъабизе бокъичIел гIадамал чIазаризеги. ¹⁶ Киналго гIадамазул – гIисиназулги чIахIиязулги, бечедазулги мискиназулги, узденза-базулги лагъаздерилги – кваранаб квералда яги надалда гIуж лъезабуна гъель. ¹⁷ Жанаваралъул цIар яги гъельул цIар бихъиза-булеб тарих хъвараб гъеб гIуж гъечIесе ихтияр букIунаро щиб-ниги бичизе яги босизе.

¹⁸ Гъеб бичIчIизе ккани, гIакълу къваригIуна. ГIакълу бугес, хIисаб гъабун, балагье гъеб жанаваралъул цIар бихъизабулеb тарих, – гъеб бугельулха инсанасул цIаралъулги тарих. Гъельул цIаралъул тарих – 666.

14 бетIер

КъегIерги нусиялда кIикъоялда ункъазарго чиги

¹ Дун валагъана – гъале Сион магIарда буго КъегIер ва гъелда щадахъ вуго гъельул цIарги ва гъельул Инсул цIарги надалда хъварав нусиялда кIикъоялда ункъазарго чи. ² КIудияб чвачелоjоялъул гIадинаб яги зоб гъугъялеб гIадинаб гъаракъ рагIана дида зодисан. Гъеб гъаракъ рельльун буkIана арфаби бачунезул бакъназда. ³ Тахалда цебе, ункъабго рухIчIагольялдаги хIакимзабаздаги цебе цIияб кечI ахIулеб буго гъел гIадамаз. Дуниялалъухъа ричун росарал гъел нусиялда кIикъоялда ункъазарго чиясда гурони, цоги лъиданиги кIечIо гъеб кечI ахIизе ругъунльизе. ⁴ Гъезул цонигияс чIужу ячинчIо. РацIцIадал ругельулха гъел! Гъел руго, кибеxун гъеб аниги, доб КъагIрида хадур унел гIадамал. Гъел руго цогидал гIадамазда гъоркъоса ричун росарал чагIи. Гъел руго Аллагъасеги КъагIриеги назру гъабураб тIоцебесеб рижильун* лъугъарал гIадамал. ⁵ Цониги гъереси инчIо гъезул кIалдиса къватIибе. Аллагъасул рацIцIадал вализаби руго гъел.

Лъабго малаик

⁶ Ва цоги малаик вихъана дида зоб бакъульян воржун унев. Гъесухъ буkIана ракъалда бугебшинаb миллаталда, наслуялда, мацIалда ва халкъалда бицине абадияб Рохалил хабар. ⁷ Кутакаб гъаракъалдалъун ахIана гъес: «Аллагъасукъа хIинкъа ва гъесие рецц гъабе, гъес суд гъабулеb сагIат тIаде щун бугельул! Зобги, ракъги, ралъадги ва лъадал иццалги рижарасе сужда гъабе!»

⁸ Гъесдаго хадув цун вачIунев вуkIана цоги малаик. Гъес ахIана: «Вавилон шагъар щущан ана! Щущан ана жиндир гъалагаб хъахIбалъиялъул чогърол лъльтар тIолалго халкъазда гъекъезабураб кIудияб Вавилон!»

---

* ^{14:4} ГIадат буkIана тIоцебе гъабураб лъимер, Аллагъасе назруйилан абуn, гъесие къурабльун толеб.

⁹ Гъездаго хадув цун вачIунев вукIана лъабабилев малаикги. КIудияб гъаракъалдалъун гъес ахIана: «Жанаваралъе яги гъельул сураталье сужда гъабурасти ва надалда яги квералда Гуж бен бугесги ¹⁰гъекъезе буго Аллагъасул тамихIалъул лъльяр. Гъорлъе лъим жубачIеб чагъирлъун гъелда жаниб букина Аллагъасул цин бахъин. Илагиял малаикзабаздаги КъагIридаги цебе, цIадулъеги чIабтIильеги рехун, гъезие гIазаб-Гакъуба гъабила.

¹¹ Абадул абадиялъго эхеде унеб букина гъезие бугеб гIазаб-Гакъубаялъул кIкIуй. Жанаваралъе ва гъельул сураталье сужда гъабуразе ва гъельул цАралъул Гуж лъуравщинасеги я къад, я къаси рахIат-хIалхъи букине гъечIо». ¹² Аллагъасул халкъалъул сабру букине кколеблъи бичIчIулеб буго гъел рагIабаздасан. Аллагъасул халкъ кcola гъесул амруялги тIуразарулел ва Гисаде имангли лъурал гIадамал.

¹³ Зодисан гъадин ахIулеб гъаракъ рагIана дида: «Хъвай: гъардараl гурелдай гъанжеялдаса хадур холеб мехалдаги ТIадегIа-насде иман лъурал гIадамал».

ХIакълъунго гъедин бугилан абулеб буго Илагияб Ру-хIалъ. Жидерго захIматаб хIалтIудаса хадуб гъезие хIалхъи букина, – жидеца гъарурал гъунаразухъ шапакъат щвезе бу-гелъулха гъезие.

Лъильаризе заман щун буго

¹⁴ Дун валагъана – гъале хъахIаб накIкIул парча. Гъеб накIкIул парчаялда тIад гIодов чIарав рельлъун вукIана ГIадамил Лъимада. Гъесул бетIералда тIад букина меседил таж, хъатикъ букина рекIараб ниль. ¹⁵ Аллагъасул кIалгIаяльуса къватIиве лъугъун ва-ЧIана цоги малаик. НакIкIул парчаялда тIад вугесде кутакаб гъа-ракъалдалъун ахIана гъес: «Босун дурго ниль хъвагIе, лъильаризе заман щун бугин ракъалда». ¹⁶ НакIкIул парчаялда тIад гIодов чIарас ракъалда тIасан ниль хъвагIана ва ракъалда бугебшинаб лъильана.

¹⁷ Зобалазда бугеб Аллагъасул кIалгIаяльуса къватIиве лъу-гъун вачIана цоги малаик. Гъесда кодобги букина рекIараб ниль. ¹⁸ Къурбан хъолеб бакIалдасахун вачIана цIадул кверщел бугев цоги малаик, ва доб рекIараб ниль кодоб ккун бугесде кутакаб гъаракъалдалъун ахIана гъес: «Босун дурго ниль хъвагIе, ракъалда рижарал цIолбол хъопал къотIе, гъезда цIибил баршун бугин». ¹⁹ Малаикас ракъалда тIасан ниль хъвагIана, ракъалда

бугеб цИбил къотIана ва Аллагъасул щидал кIудияб чанальубе бана. ²⁰ Гъеб цИбил мерхъана шагъаралдаса къватIибехун. Ва гъеб чанальуса къватIибе чвахун бачIараб бидул цIуна лъабнусго километралда тIолабго сверухълти, чу тIерхъунеб гIадаб хIор лъгъана гъениб.

15 бетIер

Анкъго малаикги ахирисеб анкъго балагъги

¹ Цинги дида зодиб бихъана цоги цАкъго кIудияб ва хИкматаш гIаламат – ахирисеб анкъго балагъги босун вачIунев ву-кIана анкъго малаик. Гъел ахирисел рукIана, щайгурельул гъелдалъун лъгIулеб букIиндал Аллагъасул щин бахъин. ² Дида бихъана жаниб цIа рекIараб цIорол ралъадалда рельяраб бакI. Жанаваралдаса, гъельул сураталдаса ва гъельул цIар бихъизабулеб тарихалдасаги бергъарал гIадамал, Аллагъасе рецц гъабулел арфабиги кодор ккун, гъеб цIорол ралъдада аскIор чIун рукIана. ³ Гъез ахIулеб букIана Аллагъасул лагъ Мусал кечI ва КъагIрил кечI: «ХIалкIольни кIудияв БетIергъан Аллагъ, гIажаibal ва чIахIиял руго дур ишал! Халкъазулго парччахI, гъел дур нухал ритIухъалги руго, хIакъалги руго! ⁴ Я, БетIергъан, дур цIаральукъа щив хIинкъуларев? Ва гъельие рецц гъабуларевги щив вугев? Мун гIадин вацIцIадав цогиги гъечIо. Ва дур судалъул хIукмаби загъирльидал, киналго халкъал ракIун, гъабила дуе сужда!»

⁵ Цинги дун валагъана, ва дир беразе зодиб загъирльана Аллагъасул кIалгIа, гъельул нуцIа рагъун бугоан. Аллагъ жанив вукIиналъул гIаламатлъун кколеб чадирги букIана гъениб. ⁶ Анкъго балагъги босун, гъеб кIалгIаялъуса къватIиве лъгъун вачIана анкъго малаик. Гъезда букIана бацIцIадаб ва кенчIолеб ретIел, карандасан борчун букIана меседил рачел. ⁷ Цинги доб ункъабго рухIагольялъул цояль анкъавго малаикасухъе къуна абадияв-даймав Аллагъасул щидал цIураб анкъго меседил щурун. ⁸ Аллагъасул къудраталъулги хIалкIольялъулги кIкIуйдул цIуна гъеб кIалгIа. Анкъго малаикасухъ бугеб анкъго балагъ лъгIизегIан, лъиданиги кIвечIо гъеб кIалгIаялъуве лъгъине.

16 бетIер

Аллагъасул цидал цIураб анкъго щурун

¹Дида рагIана гъеб кIалгIаяльусан кутакаб гъаракъал达尔ъун гъев анкъавго малаикасда абулеб: «Инеги ун, нужеца ракъалде чвалхе гъеб анкъабго щурунальуб бугеб Аллагъасул ццин».

²Ва инеги ун тIоцевесев малаикас жиндирго щурун ракъалде чвалхана. Жанаваралъул гIуж бугел ва гъельул сураталье сужда гъабурал гIадамазул чурхдудза лъугъана цIакъ захIматал ва ракI гъанцIулел ругънал.

³КИабилев малаикас жиндирго щурун ральдалъе чвалхана: чIарав чиясул гIадинаб биялде сверана ральад, ва гъениб бугеб кинабго рухIагольи хвана.

⁴Лъабабилев малаикас жиндирго щурун гIораздеги лъадал иццаздеги чвалхана: гъелги биялде сверана. ⁵Ва лъадал малаикас абулеб рагIана дида: «Гъаб дур суд ритIухъаб буго, абадияв-даймав вацIадав Аллагы! ⁶Вализабазулги аварагзабазулги би гIодобе тIуралъухъ, дуца гъезда би гъекъезабуна. ЦIакъ битIун ккана гъезие гъеб!»

⁷Къурбан хъолеб бакIалда аскIосан абулеб рагIана дида: «БитIараб буго! ЦIакъго ритIухъабги хIакъабги хIукму къотIана дуца, хIалкIолев БетIергъян Аллагы!»

⁸Ункъабилев малаикас жиндирго щурун бакъуде чвалхана. Ва гIадамал цIадуца рухIизаризе ихтияр къуна бакъуе. ⁹Гасияб бухIи-гъелегъинальул гIазабалъукъ рукIана гIадамал. Ва гъез на-гIана къолеб букIана киналго гъел балагъал жинда кодор ругев Аллагъасул цIаралъе. Амма тавбу гъабичIo гъез, ва Аллагъасе рецц гъабизеги кантIичIo.

¹⁰Щуабилев малаикас жиндирго щурун чвалхана жанаваралъул тахиде. БецIильукъе ккана гъельул парчахIильи, ва унти-гIазабалъул хIал цIикIиналь, жидерго мацIал хIанчIулел рукIана гIадамаз. ¹¹Гъел жидеда тIаде шварал гIазабазухъги ва жидеда ругел ругъназухъги зобалазул Аллагъасе нагIана къолеб букIана гъез, амма жидер ишаздаса рекIекъльичIo, тавбу-ги гъабичIo.

¹²Анльабилев малаикас жиндирго щурун Пурат абураб кIуди-яб гIурулье чвалхана, ва гъеб гIурул лъим бакъвана, бакъбаккул рахъалдасан парчахIазабазе нухги рагъана. ¹³Ва дида бихъана

къуркъбузда рельтъараб лъабго хъубаб жен аздагъояльул къалдисанги, жанаваралтул къалдисанги ва гъересиаварагасул къалдисанги къватИibe лъугъун бачIунеб. ¹⁴Гъел руго квешал жундул; гъез гъаламатал рихъизарула. Ва гъел ана тъолабго дуниялалтул парчахIзабазухъе, ХъалкIолев Аллагъасул къудияб къояль цольун, данделъун, гъел рагъде рахъинаризе.

¹⁵ ТладегIанас абулеб буго: «Гъале дун цIогъор гъадин вачIунев вуго. Гъардарав гуревдай тъад ретIелги ретIухъе ворчIуда чIарав чи: гъев толохочго хъвадизе кkelaro ва гъадамаздаса намусльи-ЧIого хутIила».

¹⁶ Гъел жундуз парчахIзабазул боял данде ракIарана жугъутIазул мацIалда Гъармагеддон абулеб бакIалде*.

¹⁷ Анкъабилев малаикас жиндирг щурунальуб букIараб жо гъаваялде чвалхана. Ва Аллагъасул къалгIаяльуб бугеб тахида ас-къосан кутакаб гъаракъалдальун: «Тъубана!» – ян абулеб рагIана дида. ¹⁸ Ва пири пирхана, гъаркъал рахъана, зоб гъугъадана, кутакалда ракъ багъарана; ракъалда гъадамал рижаралдаса нахъе жеги киданиги букIинчIеб къагIидаяль багъарана ракъ. ¹⁹ КIудияб шагъар Вавилон лъабго бутIаялде бихъун ана, ва цогидал халкъазул шагъарал щущан тъатIала кканна. Гъедин Аллагъасда ракIалде щвана къудияб Вавилон: гъес гъелье гъекъезе къуна жиндирг ццидал цIураб щурун. ²⁰ Ва киналго чIинкIилльаби лъутун ана, ва мугIрулги ратичIо. ²¹ Зодисан гъадамазда тъаде ба-на щибалъул бакIель къикъоялда анцIго килограмм бутеб горо. Гъеб балагъальул гъасильи бихъун, гъадамаз Аллагъасде гайиб гъабулеб букIана.

17 бетIер

Жанаваралда тъад рекIарай чIужсугIадан

¹ Анкъго щурун кодоб бугев анкъго малаикасдасан цояс, ди-да аскIовеги вачIун абуна: «Вилълья, дица дуда бихъизабила чIахIиял гъоразда тъад гъодой чIарай къудияй хъахIбаялье су-даль къотIараб хъукму**. ² Дуниялалтул парчахIзабигун лъу-

* ^{16:16} ЖугъутIазул мацIалда Гъармагеддоналтул магIна буго «Магеддон гохI». Палестинаялтул Магеддон абулеб бакIалда кканна тарихалде гъоркъобе араб чанго рагъ.

** ^{17:1} Гъаниб бицен гъабулеб буго мунағъал гемераб Вавилон шагъаралтул.

гъун хъахІбалтыи гъабулеб букІана гъель, ва гъеб жиндирго хъахІ-
балъияльул чогъроца ракъалда ругелцинал мехтизаруна гъель».

³ Илагъияб РухІаль асар гъабидал, дида дунго вихъана малаикас ГицІаб авлахъалде щвезавурав Гадин. Гъений ятана бецІ-
багІараф жанаваралда тІад рекІарай чIужугІадан. Аллагъасде
Гасильи загыр гъабулел цАразул цIун букІана гъеб жанавар;
анкъго бетІерги букІана гъельул, анцІго лъльярги букІана. ⁴ Гъей
чIужугІаданаль ретIун букІана бецІхъахІлабги бецІбагІарабги
ретІел; меседаль, жавъар-якъуталь ва къиматаб маргъалаль къа-
ча-клатІан йикІана гъей. Гъелда кодоб букІана гъельул хъахІ-
баял ишазулги хъубльяльулги цIураб меседил щурун. ⁵ Гъельул
надалда хъван букІана бальгояб цАр – КIудияб Вавилон ша-
гъар – хъахІбазулги дуниялальулго хъубльидулги эбел абуn.
⁶ Гисаде иман лъуразул – гъесие нугІти гъабуразул – бияль ме-
тун йихъана гъей Гадан дида, ва гъей йихъарайго дун кутакалда
хIикмалъана. ⁷ Ва малаикас абуна: «Щай мун хIикмалъарав?
Гъай Гаданалъулги ва гъай тІад рекІараб анкъго бетІерги анцІго
лъльярги бугеб жанаваралъулги бальголти рагыла дица дуе.
⁸ Дуда бихъараб жанавар цебе чIаго букІана, гъанже гъечІо. На-
хъеги тIину гъечІеб кIкІалахъа къватIибе бачІина гъеб ва жин-
дирго хвалде данде ина. Дуниял бижараб мехалдаго жидер цА-
рал Гумруяльул тIехъалда хъван рукIинчІел гъаб ракъалда ру-
гелцинал Гадамал хIикмалъила гъеб жанавар бихъун, цин гъеб
ЧIаго букІиндал, цинги хведал, хадуб цИдасан чIагольидал.

⁹ Гъеб бичIизе лъай-Гакълу хIажалъула. Анкъабго бетІер
ккола гъей чIужугІадан тІад чIараб анкъго гохI. ¹⁰ Гъединго
анкъго парчахІги ккола – гъезул щугояв хвана, цояв чIаго
вуго ва цояв жеги вачIинчІо; вачIараб мехалдаги гъев гIемер
заманалъ хутIиларо. ¹¹ Дов анкъавго парчахІасда гъоркъоса
цояв вугониги, микъабилев парчахІ ккола гъев. Хвалде данде
ина гъевги.

¹² Дуда бихъараб анцІабго лъльярги ккола жеги парчахІлти
щвечІев, амма жанаваралда цадахъ цо сагIаталъул болжалалда
парчахІлти щвэзе бугев анцІго парчахІ. ¹³ Гъезул букІина цого
мурад-къасд, ва жидерго къуватги къудратги гъез жанаваралъе
къела. ¹⁴ КъагIрида данде рагызе руго гъел, амма КъегIер гъез-
даса бергъина, гъеб КъегIер бугелъул тIадегIаназулги ТIадегIа-
наб ва парчахІзабазулги ПарчахІ. Гъелда цадахъ рукIина ахIун
рачIаралги, тIаса рищарапалги, рекIель божи бугелги».

¹⁵ Гъев малаикас дида абуна: «ХъахІба тІад чЈун дуда рихъарал гІорал ккода халкъалги, руккелалги, миллатаалги, мацІалги.¹⁶ Дуда бихъараб жанаваралдаги анцІабго лъльяралдаги гъей хъахІба цІакъ рихине йиго: гъез гъей тІутІун яла, тІад ретІел гъечІого гІицІго хутІизайила, гъельул гъан кванала ва цІадаеги рехун юхІила.¹⁷ Жиндирго хІукму билтъланхъизабиялье Аллагъас гъел гІадамазул рекІелъе лъугъинабуна киналго цольун мурад тІуба-забизе нигат. Гъезги жидерго кверщел гъеб жанаваральхъе ку-на, — Аллагъасул рагІаби тІуразегІан заманалда.¹⁸ Дуда йихъарай чІужуГаданги ккода дуниялалъул парччахІзабазда тІад кверщел жиндихъ бугеб кІудияб шагъар».

18 бетІер

Вавилон шагъар щущан ана

¹ Гъелдаса хадуб дида вихъана зодисан рештІунев цоги ма-лаик. Гъесие къун буго кІудияб ихтияр, ва гъесдасан бачІара-нураль гвангъун букІана ракъ. ² Кутакаб гъаракъалдаљун гъес ахІана: «Щущан ана, Вавилон шагъар щущан ана, шайтІаби чІа-раб бакІльун, хъубабшинааб жен, хъубабшинааб ва рокъукъаб-шинааб хінчІ бахчулеб бакІльун лъугъана гъеб. ³ Вавилональ жиндирго гъалагаб хъахІбалъияльул чагъир тІолалго халкъазда гъекъезабидал, дуниялалъулго парччахІзабазгун цадахъ гъель хъахІбалъи гъабидал ва дуниялалъулго базаргаби гъельул гъарза-льиялдасан бечельидал ккана гъеб гъедин».

⁴ Дида рагІана зодисан цогидаб гъаракъаль абулеб: «Я, дир халкъ, гъельул мунағазуль гІахъаллъунгутІизе ва гъельие гъабизе бугеб тамихІалдасаги хвасарльизе, гъениса къватІibe лъугъа мун. ⁵ Гъе-льул мунағазул гъиразул гохІ зодибе гІунтІун бугельул, гъельул квешльабиги Аллагъасда ракІалде ѡун ругельул! ⁶ Гъель нужехъе курабги, гъельухъего нахъе къун, бецІе, гъель гъабуншинааби кІиго бутІаялде баҳинабун бецІе. Гъель чогърол цЈун кураб лъльяр, кІицІулго цІезабун, кье гъельие. ⁷ Гъель жиндиего гъабулеб бу-кІара-рец-бакъалдаги тІалаб гъабулеб букІара-хІарамаб гъар-зальиялдаги башадаб гІазаб-гІакъубаги къварильиги рештІинабе гъелда тІаде. Жий парччахІ йигин, жий къоролайги гурин, жинца чІегІерги баларин гъелда ракІалде ккедал, ⁸ цо къояль гъелде реш-тІина балагъги, къварильиги, ракъиги; гъельие суд гъабулев Бе-тІергъан Аллагъ къудратав вугельул, цІадуль гъанкъила гъей!

⁹ Гъелда рекІарааб џадул кІкІуй бихыдал ғодила ва инагъдила гъелда цадахъ хъахІбальиялдаги хІарамаб гъарзальиялдаги рукІа-
рал дуниялалъул парчахІзаби. ¹⁰ Гъелде рештІарааб гІазаб-гІа-
къубаялдаса хІинкъун, рикІкІадаги чIун: „Вай, вай, Вавилон –
кІудияб шагъар, щулияб шагъар, цохІо сагІаталда жаниб тIубана
дус къотІарааб хІукму“, – ян абила гъез.

¹¹ Жидер къайи гъанже лъицаниги бичун босулеb гъечІельул,
дуниялалъул базаргабиги гъельухъ магIу гъабун ғодулел руго.
¹² „Бичун унеб гъечІо меседилги ғарцулыгы къайи, жавгъар-якъут,
къиматаб маргъал, тIеренаб ххам, беңІбагІараab ххам, чиллайдул
ххам, канчІбагІараab ххам, маңІгъуинаб џул, магъидул гъарурал
батІи-батІиял тIагІелал, къвакІараab къиматаб џулалги, мазгарул-
ги, маххулги ва мармаралъулги гъабураб къайи, ¹³ гъаран, пучч-пил-
пил, къеккен гъабулеb нах, мазь, чагъир, нах, хханжу, роль, чIегІер-
боцIи, гИ-цицIани, чуял, гъакал, лагъзал, ай ричулеb ғадамал.
¹⁴ Дуда кодоса ана дур рекIee рокъулел рукІарал пихъал, хараб-
льана кинабго беричабщинаабги гвангъараbщинаабги, гъеб кидани-
ги духъе нахъе швезе гъечІо“. ¹⁵ Гъебгошинааб къайи бича-хисулеb
рукІарал ва гъелдалъун бечелъарал дол базаргаби, гъелде реш-
тІараab гІазаб-гІакъубаялдасаги хІинкъун, рикІкІадегІан чIун ғо-
дила. ¹⁶ „Вай, вай, кІудияб шагъар, тIеренаб дарай ретІараab, беңІ-
багІараab ва канчІбагІараab ххам ретІараab, меседаль, жавгъар-якъу-
таль, къиматаб маргъалалъ къачІараab шагъар! ¹⁷ ЦохІо сагІаталда
жаниб харабльана дур гъеб кІудияб бечельи“, – абуn магIу гъа-
била гъез.

Киналго гумузул бетIергъабиги, киналго гумузда рекIун ру-
кІаралги, ралъдахъабиги ва киналго ралъдадасан бетIербахъа-
ралги рикІкІада чIун рукІана. ¹⁸ Гъелда рекІараab џадул кІкІуй
бихъун: „Гъададинаb кІудияб шагъар киданиги киbниги букІа-
надай!“ – абуn ахІдана гъел. ¹⁹ БотIороде рахъуги бан, ғодилаго
магIу гъабуна гъез: „Вай, вай, кІудияб шагъар! Дур гъарзальиял-
дасан бечелъана ралъдада ругел киналго гумузул бетIергъаби, ва
цохІо сагІаталда жаниб харабльана мун“. ²⁰ Гъалдаса роха нуж,
зобал; роха, вализаби, чапарзаби, аварагзаби, – гъель нужеe гъа-
бун букІараab ғадинаb хІукму гъабунин Аллагъас гъельиеги».

²¹ Цо къуватав малаикас кодобе босана кІудияб гъобо ғади-
наб гъецІо ва, хъуризабун ралъдалъе гъебги рехун, гъес абуна:
«Гъадин хъуризабун рехила кІудияб шагъар Вавилон. Ва тIокIаб
букIинаро гъеб. ²² Вай, Вавилон, тIокIаб рагIиларо дуда арфа

хъвалезулги, кочIохъбазулги, щвантIих-лалу пулезулги, зурмыхъбазулги макънал. Цониги махщел-гъунаральул устарги ву-кIинаро тIокIав дур, дур гъабазул сасги рагIиларо тIокIаб.²³ Дур чирахъзул канлъул қунчIиги чIваларо тIокIаб, бахIарасулги ба-хIаральулги накъитги рагIиларо тIокIаб. Дур базаргаби гъаб ра-къалда тIад къадруял чагIи рукIиндад ва дур сихIру-хIилляль тIолалго халкъалги къосинарун рукIиндад, ккела гъеб гъедин.²⁴ Гъеб шагъаралда тIад батана аварагзабазулги, вализабазулги ва гъаб ракъалда чIваралциназулги бидул хIакъ».

19 бетIер

Аллагъасе реццилан ахIулеб рагIана

¹ Гъелдаса хадуб кIудияб руккелальул гIадинаб гъаракъал达尔ъун зодисан ахIулеб рагIана дида: «Гъаллелуя!»^{*} Нижер Аллагъасухъ буго хвасарлъиги, шар-рецци, къудратги, ² гъесул хIукму ритIухъабги хIакъабги бугельул. ХъахIбалъиял达尔ъун гъаб ракъ хъубълизабурай хъахIбаялье гъес судги гъабидал! Ва Аллагъасул лагъздеририл бидухъ гъелдаса къисасги босидал!» ³ Цоги нухаль ахIулеб рагIана: «Гъал-лелуя! Гъельул кIкIуй абадул абадияльго эхеде ине буго!» – ян.

⁴ Къоло ункъавго хIакимасги ункъабго рухIЧагольяльги кIа-лагъоркье речIЧун сужда гъабуна тахида тIад гIодов чIарав Алла-гъасе. Гъез абуна: «Амин! Гъаллелуя!» – ян.

⁵ Тах бугеб рахъалдасан цо гъаракъаль ахIулеб рагIана: «Гъесул киналто лагъздерица, гъесукъа хIинкъуленшиназ – гIисиназги чIахIиязги – рецц гъабе нилъер Аллагъасе!» – ян.

⁶ КIудияб руккелальул гIадинаб яги кутакаб чвахелоядльул гIа-динаб гъаракъал达尔ъун ахIулеб рагIана дида: «Гъаллелуя! Ни-лъер къудратав БетIергъан Аллагъ парччахI вугельул! ⁷ Нилъ ро-ха-хинлъун разиго рукIина ва гъесие рецц гъабила, КъагIрил бертадул къо тIаде шун бугельул ва гъесул бахIарайги къа-ча-кIатIан йигельул!» ⁸ Гвангъараб ва бацIцадаб тIеренаб да-райдул ретIел къун буго гъельие. (Гъеб дарай ккода Аллагъасул халкъальул ритIухъал ишал.)

⁹ Довго малаикас дида абуна: «Хъвай: гъардараl гурелдай гъеб КъагIрил берталъе ахIарал гIадамал», – ан. Цоги гъес абуна: «Гъаб буго Аллагъасул хIакъаб рагIи!» – ян.

---

* 19:1 «Аллагъасе рецц!» абураб магIина буго жугъутI мацIалда гъеб рагIул.

¹⁰ Гъесул хIатIазда цeve кIалагъоркье речIчIун, гъесие сужда гъабизехъин буkIана дица. Гъес дида абуна: «Гъеб бегъуларебха! Писае нугIльи гъабулел дур вацазулги дурги гъалмагъ вugo дун. Аллагъасе гъабе дуца сужда. Писае нугIльи гъабиги Аллагъасул рагIудасан бачIараb бугебаха!»

ХъахIаб чу рекIарав

¹¹ Зоб рагъун бачIун бихъана дида. Гъале хъахIаб чу; гъелда рекIун вugo РитIухъавиланги XIакъавиланги жинде абулев, битIараб хIукмуги къотIулев, рагъдаги бергъунев чи. ¹² Цадул мацIал гIадинал руго гъесул берал, гъесул ботIрода гIемерал тажалги руго, жиндаго гъесда гурони, лъиданиги лъалареб цIарги хъван буго гъесул надалда. ¹³ Гъесда буго бидуль ччураб ретIел; гъесда цIарги – Аллагъасул рагIи. ¹⁴ ХъахIал чуздаги рекIун, малаик-забазул боял рагIунел руго гъесда хадур. Гъезда тIад буго чIухIараб ва бацIцIадаб хъахIаб ретIел. ¹⁵ Гъесул кIалдиса къватIибе бачIунеб рагIиги рельльуна халкъаздаса бергъине хъвагIулеb рекIараb хвалченалда. Гъес гъел маххул тIилица рехъаде рачине руго. Къудратав Аллагъасул ццидалги жазаяльулги чаналъуб ча-гъир гъабизе цIибил мерхъина гъес. ¹⁶ Гъесул ратIидаги хъол-бодаги: «ПарчахIзабазулги ПарчахI, тIадегIаназулги ТIадегIан», – абуn цIар хъван буго.

¹⁷ Дида вихъана бакъуда тIад чIарав малаик. Зоб бакъулъан роржун унел киналго хIанчIазде гъес ахIана: «Аллагъасул кIуди-яб кванде рагIа киналго цадахъ: ¹⁸ парчахIзабазулги, рагъул це-рехъабазулги, къо-асс бугезулги, чуязулги, гъезда рекIаразулги, киналго уздензабазулги лагъаздерилги – гIисиназулги чIахIия-зулги гъан кваназе!» – ян.

¹⁹ Дида рихъана дандельъун, чода рекIарасдаги гъесул боялдаги данде рагъизе къачIан, жанаварги, дуниялалъул парчахIзаби-ги, гъезул боялги. ²⁰ Жанавар асиrlъун ккуна, гъелдаго цадахъ ккуна, гъеб жанавар бугеб бакIалда гIаламатал рихъизарун, жин-ца гIадамал къосинаруаb гъересиаварагги. Гъес къосинарулаан жанаваралъул гIуж лъурал ва гъельул сураталье сужда гъабурал гIадамал. Жанаварги гъересиаварагги чIагого рехана цIадулги чIабтIилги хIоринире. ²¹ Цогидал чIвана чода рекIарасул кIалди-сан бачIараb хвалчаца. Ва киналго хIанчIаз гIорцIизегIан ква-нана гъезул гъан.

20 бетIер

Азарго сон

¹Дида вихъана зодисан рештIунев цо малаик; гъесухъ букIана тIину гъечIеб кIкIалахъе бугеб нуцIил кIудияб раҳасги. ²Илбисльунги шайтIанльунги кколеб аздагъо – некIсияб борохъ, – кквезеги ккун, раҳсида бухъана гъес, азарго сональ гъелдаса борчIилареб куцаль. ³Азарго сональ халкъал къосинаричIого теледухъ, нуцIаги раҳан, гъелда мугъруги ЧIван, кIкIалахъе рехана малаикас гъеб. Цинги гъеб дагъабго заманаяль раҳсидаса бичун бичазе буго.

⁴Дида рихъана тахбакIал, гъезда тIад Годор чIун рукIана суд гъабизе тарал Гадамал. Гисал хIакъальуль хабар тIибитIизабу-нилан ва Аллагъасул рагIи тIубазабунилан бутIрул къотIаразул рухIалги рихъана. Рихъана жанаваралье ва гъельул сураталье сужда гъабичIел, жидер надалда яги кверда Гуж лъечIел Гадамалги. Гъел чIагольун рукIана, ва гъез Гисада цадаҳъ азарго сональ парчахIльи гъабулеб букIана. ⁵Гъедин чIагольана тIоцере Гадамал. Цогидал хварал чагIи гъеб азарго сон инегIан чIагольчию. ⁶Гъардара дурелдай гъел тIоцере чIагольараразда гъорлье ккарап Гадамал. Клиабилеб хвел гъезда хъваларо. Ва гъел лъу-гъина Аллагъасулги МасихIилги кашишзабильун, ва гъесда цадаҳъ азарго сональ парчахIльи гъабила гъез.

Илбисалъе тамихI гъабула

⁷Азарго сон индал, илбис туснахъальуса къватIибе биччала. ⁸Ду-ниялалъул ункъабго раҳъалде ун, халкъал къосинарила гъель, Гажуж-мажужалъул боял данде ракIарун, рагъде раҳъинарила. Раль-дал рагIалда салигIанги Гемер рукIина гъел. ⁹Толабго ракъ цIун букIана гъел бояз, ва гъез сверун ккуна иман лъуразул ордуги Аллагъасе хирияб шагъарги. Амма зодисан цIа бачIун рухIана гъел. ¹⁰Гъел къосинарураб илбис рехана цIадулги чабтIилги хIоринибе. Гъеб хIоринир абадул абадиялъго къасиги-къадги Газаб-Гакъуба-ялда гъелда цадаҳъ рукIина жанаварги гъересиаварагти.

Хваразе суд гъабула

¹¹Гъебмехалда дида бихъана цIакъго кIудияб хъахIаб тах, вихъана гъелда Годов чIаравги. Гъесдаса лъутун ана зобги ракъги, ва гъезие чIезе бакI батичIо. ¹²Ва дида рихъана хварал

чагИи – Гисиналги чIахIиялги – тахида цере чун. Рагъун лъун тIахъалги рукIана. Цоги тIехъги букиана рагъун – Гумруялъул тIехъ буго гъеб. Гъел тIахъазда хъварал ишазухъ балагъун гъабулеб букиана хваразе суд. ¹³ Ралъдацаги къуна жиндихъго рукIарал хварал чагИи. Хвалицаги хваразул улкайльги къуна жидехъго рукIарал хварал чагИи. Ва гъезул ишазухъ балагъун, щивав чиясе судги гъабуна. ¹⁴ Цинги хвелги хваразул улкаги цIадул хIоринибе рехана. Гъеб цIадул хIор кcola кIиабилеб хвел. ¹⁵ Гумруялъул тIехъалда цIар хъван батичIел чагИи цIадул хIоринире рехана.

21 бетIер

ЦIияб зобги цIияб ракъги

¹ Цинги дида бихъана цIияб зобги цIияб ракъги. Цевехун букираб зобги ракъги тIагIун буго, ральадги гъечIo гъанже. ² Гъединго дида бихъана мукъадасаб шагъар – зодисан Аллагъас рештIинабулеб цIияб Иерусалим. БахIарасда аскIое уней бахIарай кинигин къачIан букиана гъеб. ³ Кутакаб гъаракъалтъун тахидасан абулеб рагIана дида: «Гъале Гадамазулалда аскIоб бугеб Аллагъасул чадир. Гъенив гъезда цадахъ вукIине вugo Аллагъги гъезда аскIов вукIине вugo. ⁴ Аллагъас гъезул бадиса магIил щибаб горо бацIина, ва хвелги тIокIаб букинаро. Цебехун букирабцинааб лъугIун-тIагIун индал, тIокIаб букинаро я Годи, я унти».

⁵ Тахида гIодов чIарас абуна: «Гъале дица кинабго цIидасан бижизабулеб буго», – ян. Цоги гъес дида абуна: «Хъвай – хIакъал ва ритIухъал рагIаби руго гъел».

⁶ Гъес дида абуна: «ТIубана! Дун вugo Алипги Яги, Авалги Ахирги; къечарасе дица чIобого къела маулхIаяталъул иццуухъа лъим». ⁷ Бергъарасе гъеб кинабго насиблъила. Дун гъесул Аллагълъун вукIина, гъевги дие васльун вукIина. ⁸ Амма хIинкъаралги, божи-иманалдаса руссаралги, инжитлы-хIакъирлъи гъабуралги, чIавадарухъабиги, хъахIабиги, сихIручагIиги, гъересиаллагъзабазе гIибадат гъабуралги, киналго гъерсихъабиги унеб бакI буго цIадулги чIабтIилги хIор. Гъеб кcola кIиабилеб хвел.

ЦIияб Иерусалим

⁹ Ахирисеб анкъго балагъалъул цIураб анкъго щурун кодобе къурав анкъго малаикасул цояс, аскIовеги вачIун, дида абуна:

«Вилья, дуда дица йихызайила КъагІрил лъадильун лъугынэ йигей бахIарай». ¹⁰ Илагъияб РухIаль асар гъабун дида цебе чIана гъадинаң сурат. Гъале цо борхатаб магIарде вачун, малаикас дида бихызабуна мукъадасаб шагъар – зодисан Аллагъас рештIинабулеб Иерусалим. ¹¹ Аллагъасул нур чIун букIана гъелда тIад; жавгъар-якъут гIадин ва бацIцIадаб яшма гIадин кенчIелеб букIана гъеб. ¹² Шагъаралда сверухъ букIана кIудияб ва борхатаб къед. АнцIила кIиго кавуги букIана гъеб къадаль. Ва гъел кавабазухъ чIун анцIила кIиго малаикги вукIана. Кавабазда хъван букIана Исраилил васаздасан лъугъараң анцIила кIиго наслуялъул цIар. ¹³ Бакъбаккудасахун букIана лъабго каву, северальул рахъалдасан – лъабго, къирбалалдасахун – лъабго ва бакъIерхъул рахъалдасан лъабго каву букIана. ¹⁴ Къадал къучI шулалъизе гъабун букIана анцIила кIиго сангар, гъездаги хъван букIана КъагІрил анцIила кIиго чапарасул цIар.

¹⁵ Диргун накъит гъабулев вукIарасухъ букIана гъеб шагъарги, гъельул кавабиги, къадалги рорцине меседил тIил. ¹⁶ Гъебльиги халалъиги бащадаб, ункъбокIонаң шагъар буго гъеб. Доб тIилаль борциндад, гъеб шагъаралъул халальялда гъесда батана кIиазарго километр; халалъиги, гъебльиги, борхалъиги цого букIана. ¹⁷ Къадал борхалъиялда батана нусиялда кIикъоялда ункъо натI. Гъедин гIадамазулго гIадаб роцадальун борцана малаикасги гъеб. ¹⁸ Къед гъабун бугоан яшмаялъул, шагъар букIана бацIцIадаб меседил гъабураб ва цIергIанги бацIцIадаб. ¹⁹ Къадаль бакI-бакIалда къочIое лъун рукIана батIи-батIиял хириял ганчIал: тIоцебесеб къочIое – яшма, кIиабилелье – сапфир, лъабабилелье – халцедон, ункъабилелье – изумруд, ²⁰ щуабилелье – сардоникс, анлъабилелье – сердолик, анкъабилелье – хризолит, мицабилелье – берилл, ичIабилелье – топаз, анцIабилелье – хризопрас, анцIила цоабилелье – гиацинт ва анцIила кIиабилеб къочIое лъун букIана аметист. ²¹ АнцIила кIиябго каву – анцIила кIиго кыматаб маргъал. Щибаб каву гъабун букIана цохIо маргъалалъул. Шагъаралъул аслияб къватI букIана цIорода гъорльян кинигин гъоркъосан канлъи бихыулеб бацIцIадаб меседил.

²² ГIибадат гъабизе гIадамал данделъулеб бакI цониги бихычио дида гъениб. Гъеб тIолабго шагъар бугельулха Живго Къудратав БетIергъян Аллагъиги КъегIерги Чараб мукъадасаб руқь!

²³ Гъеб шагъаралъе канлъи къезе я бакъ, я моцI хIажалъулеб бу-кIинчIо. Аллагъасул нуралъул букIиндалха гъениб канлъи! Гъельул

чирах ккода КъегIер.²⁴ Гъеб канльухъе хъвадизе руго халкъал; дуниялальул парччахIазбаги жидерго бечельти къезе буго гъеб шагъаралье.²⁵ Къад-къад гъельул каваби киданиги къаларо, сардалги гъенир рукIинего рукIунаро.²⁶ Халкъазги гъеб шагъаралье къела жидерго бечельтиги къиматабщинаабги.²⁷ Хъублъи киданиги лъгъине гъечIо гъенибе. Инжитабщинаабги гъересиябщинаабги жинца гъабулев чиги гъеб шагъаралда жаниве лъгъинаро. Лъгъина КъагIрихъ бугеб Пумруяльул тIехъалда жидер цIар хъванцинал.

22 бетIер

MaylxIаяталъул лъадал гIор

¹ Гъес дида бихъизабуна маулхIаяталъул лъадал гIор. БацIца-даб цIер гIадаб гъеб гIор чвахун бачIунеб букIана Аллагъасулги КъагIрилги тахида цебесан.² Шагъаральул къватI кIийиде бикъизабун чвахулеб букIана гъеб. Пумруяльул гъотIол – анцIила кIого нухаль жинца пихъ къолеб ва щибаб моцалъ тIад пихъги бижулеb гъотIол гIаркъалаби гIунтIун ругоан гIурул кIиябго рагIаладзе. Гъеб гъотIол тIамахги халкъазе дару буго.³ Гъеб шагъаралда тIокIаб киданиги хIарамаб жо букIинаро. Гъениб букIина Аллагъасулги КъагIрилги тах, ва жиндирго лагъзадерица гъесие хъулухъги гъабила.⁴ Гъезда гъесул гъумер бихъила, ва гъезул на-далдаги лъгъина гъесул цIаралъул гIуж.⁵ Сордо гъениб тIокIаб киданиги букIине гъечIо; БетIергъан Аллагъас жиндирго нурал-далъун къела гъезие канльи, ва абадул абадияльго парччахIльтинги гъабила гъез.

⁶ Гъес дида абуна: «Гъал рагIаби ритIухъал ва хIакъал руго. Илагъияб РухI аварагзабазухъе рештIинабуlev БетIергъан Аллагъас чапар витIана кватIичIого ккезе бугебщинааб жиндирго лагъзадерида бихъизабизе».

MasixI хехго вачIина

⁷ «Гъале кватIичIого тIаде щвела!» – ян абуна МасихIица. Гъардарав гуревдай хадубккун лъгъине бугебилан гъаб тIехъалда хъв-арал рагIаби рехун течIев чи.

⁸ Дида – Иоаннида – бихъана ва рагIана гъеб кинабго. Гъеб бихъараab ва рагIараб мехалда дун кIалагъоркье ккана дида гъеб бихъизабурав малаикасул хIатIазда цeve. Дица гъесие сужда гъабизехъин букIана. ⁹ Гъес дида абуна: «Гъеб бегуларабха! Дурги,

дур вацал – аварагзабазулги, гъаб тIехъальул рагIаби рехун течелциназулги гъалмагъ вую дун. ЦохIo Аллагъасе гъабе сужда».

¹⁰ Цинги гъес абуна: «Болжал тIаде щолеб бугебин, воре, хадубкун лъугъине бугельул хIакъальуль гъаб тIехъалда ругел рагIаби рахчун тоге. ¹¹ Квешав цевего Гадин квешльи гъабулов вукIаян абе, хъубавги хъубльи гъабулов вукIаян абе, ритIухъавги ритIухъабцинааб гъабулов вукIаян абе ва вацIадавги цевого Гадин бацIадабцинааб гъабулов вукIаян абе.

¹² Гъале дун кватIичIого тIаде щвела. Дихъ бую щивасул ишазда рекъон къезе шапакъят. ¹³ Дун вую Алипги Яги, Тюцевесевги Тарамагъадисевги, Авалги Ахирги!

¹⁴ Гъардарал гурелдай гIумруяльул гъотIодаса пихъ кваназейилан ва шагъаралда жанире кавудухъан лъугъинейилан ретIел чурун бацIад гъабурал Гадамал. ¹⁵ КъватIирехун руго гъабиги, сихIручагIиги, хъахIабиги, ЧIадарухъабиги, гъересиаллагъзабазе гIибадат гъабулелцинаалги, гъереси бокъулелцинаалги, гъересиябцинааб жидеца гъабулелги.

¹⁶ Дица – Гисаца – дирго чапар витIана нужехъе, – гъальул хIакъальуль жамагIатазда лъзабейилан. Дун вую Давудил къибилги ва гъесул къолбол васги. Дун вую гвангъара брогъалил цIва».

¹⁷ Илагъияб РухIальги бахIаральги абула: «ВачIа!» – ян. ВачIайилан абизе биччанте гъеб рагIарасги. Гъекъезе бокъарав вачIайилан абе, ва бокъанцинаас маулхIаятальул лъим ЧIобого босейилан абе.

¹⁸ Хадубкун лъугъине бугельул хIакъальуль гъаб тIехъалда ругел рагIабазухъ гIенеккун ругезда лъзабун толеб бую – гъел рагIабазда тIаде лъицаниги щибниги жубани, гъесда тIаде Аллагъасги журала гъаб тIехъалда рехсарал балагъалги гIазабалги. ¹⁹ Хадубкун лъугъине бугельул хIакъальуль гъаб тIехъалда ругел рагIабазда тIаса лъицаниги щибниги босани, Аллагъас гъесда тIасаги босила гIумруяльул гъветIалдаги мукъадасаб шагъаралдаги гъесул букиараб бутIа, – гъаб тIехъалда жиндир хIакъальуль рехсон бугеб бутIа.

²⁰ Гъел рагIаби ритIухъ гъарулев МасихIица абулеб бую: «БитIарааб бую. Дун хехго вачIина!» – ян.

Амин! ВачIа, ТIадегIанав Гиса! ²¹ Нильер ТIадегIанав Гиса МасихIил баркат лъеги киназдаго! Амин!